

glasilo

Občine Šempeter-Vrtojba



September 2016

**Občinski praznik
in nagrajenci za leto
2016**

14. Plesno poletje

**Oktober, svetovni dan
boja proti raku na
dojki**

**Življenjska
zgodba
Sebastjana
Bahurja**

Foto: Alma Photography

JESEN 2016

Spoštovane občanke in občani!



Topli dnevi se počasi od nas poslavljajo. Otroci so se vrnili v vrtce in šole, študentje na fakultete in poletje je pravzaprav že skorajda pozabljeno. Pa ne čisto, saj se z veseljem spominjamo pestrega dogajanja, ki smo mu bili tudi letos priča v naši občini.

Tako kot vsako leto, smo letos konec junija s slovesnostjo na Sv. Otu obeležili dan državnosti. Tokrat je bilo še posebej slovesno, saj smo praznovali 25-letnico, odkar je slovenska skupščina razglasila neodvisnost Slovenije in sprejela Temeljno ustavno listino o samostojnosti in neodvisnosti. Slovenci smo z ustanovitvijo svoje države dosegli zelo veliko. Celo veliko več, kot nekateri drugi večji evropski narodi, ki se še vedno borijo za svojo samostojnost, na primer Škoti ali Katalonci, če se spomnimo samo dogodkov iz zadnjih let. S tem, ko smo postali priznana članica Združenih narodov in Evropske unije, smo se postavili na svetovni zemljevid in dosegli nekatere zelo praktične prednosti. Poleg tega je slovenski jezik postal polnopravni uradni jezik Evropske unije – dejstvo, ki bi se še nekaterim od vas, niti ne tako zelo dolgo nazaj, ko so nam odrekli pravico do njega, zdelo nekaj nepojmljivega. Zato imejmo našo domovino radi, potrudimo se držati skupaj. Zavedajmo se, da je Slovenija domovina vseh, ki tu živimo in da imamo do nje vsi enako pravico.

Prav tako pa imejmo radi tudi našo občino, ki je julija postala polnoletna. Čeprav bi bilo zanimivo, da bi na tem mestu preleteli celotno prehojeno pot in se spomnili vseh dosežkov preteklih osemnajstih let, je teh le veliko preveč. Kaj vse je bilo narejenega, kaj smo dosegli, kako občina napreduje, vse to vam v svojih nagovorih v občinskem Glasilu poskušam sproti predstavljati in sami lahko vidite, da je tega resnično veliko. Vsega pa ne bi zmogli, če ne bi po svojih močeh k temu prispevalo veliko ljudi. Zato bi se na tem mestu rad zahvalil za sodelovanje članom občinskega sveta in nadzornega odbora, občinski upravi ter ostalim zaposlenim na občini, pa za opravljeno delo. Zahvalil bi se rad tudi vsem ostalim, ki ste s svojim delom, predlogi in skrbjo prispevali k temu, da je naša občina uspešna in da se lahko še vedno zlagoma razvija. Iskrene zahvala ter čestitke gredo tudi vsem letošnjim nagrajencem. Želim vam še veliko uspehov pri nadaljnjem delu, ki je vsem nam v zadovoljstvo in ponos. Skupaj, vztrajno in odločno, z veliko mero medsebojnega zaupanja, spoštovanja in sodelovanja bomo kos izzivom tudi v prihodnje.

Teh ni manjkalo niti v poletnih dneh. Tako je bilo v tem času dokončano krožišče pri ABK, kot ga mi delovno imenujemo. Krožišče smo zgradili v sodelovanju z Direkcijo RS za infrastrukturo, saj gre za krožišče na pretežno državnih cestah. Občina je sodelovala z 22.000 EUR. Glede na to, da država v zadnjih letih nima dovolj predvidenih sredstev za naložbe v državne ceste, smo lahko zadovoljni, da smo krožišče v sicer začasni izvedbi, uspeli izvesti. Verjamem, da se bo pretočnost, predvsem pa prometna varnost na tem doslej nevarnem križišču, znatno izboljšala.

Z deli nadaljujemo tudi v Športnem parku v Šempetru, ki se je med mladimi, pa tudi nekoliko starejšimi dobro prijel. Glede na to, da smo od Fundacije za šport pridobili nekaj odobrenih sredstev za to naložbo, smo že izpeljali potrebne postopke in pričeli z deli. V tej fazi smo naročili

izgradnjo dveh igrišč za odbojko na mivki s potrebno spremljajočo infrastrukturo, ki ju bo mogoče uporabiti tudi za igrišče za mali nogomet na mivki. Poleg tega bomo uredili še sprehajalno pot in prostor, kjer bomo v začetku naslednjega leta postavili orodja za vadbo na prostem.

Podobno kot v preteklih letih se mora tudi letos občina soočiti z zmanjšanimi prihodki. Poleg vsega moramo investitorju na območju nekdanjih Vozil vrniti kar 600.000 EUR že plačanega komunalnega prispevka v letu 2009, saj z načrtovanim projektom trgovskega centra ni začel. Uspeli smo se sicer dogovoriti, da znesek vrnemo v dveh letih. Ne glede na to sem vesel, da je zapuščeno halo in zemljišče okoli nje odkupilo pet domačih prevoznih podjetij, ki nameravajo na tem območju razvijati svoje transportne in logistične dejavnosti. Z obnovitvenimi deli so že začeli, občina pa bo morala zaradi spremenjene dejavnosti spremeniti podrobni prostorski načrt, a vseh teh postopkov smo v zadnjih letih že vajeni.

Prijavili smo se tudi na državni razpis za investicijska sredstva za gradnjo potrebne infrastrukture in ostalega, da bi se opuščene poslovne cone lahko ponovno zagnale. Pogoji javnega razpisa so zelo zahtevni, roki pa zelo kratki, vendar smo prepričani, da lahko s prijavljenim projektom v poslovni coni Lavžnik (nekdanja Vozila) uspemo.

Prav tako smo v teh mesecih polno zaposleni s pripravo vlog za prijavo na razpis čezmejnega programa Interreg Slovenija - Italija, ki je bil kot prvi objavljen v tej finančni perspektivi, to je 2014–2020. Čeprav pričakujemo, da bo evropskih sredstev, namenjenih razvojnim programom občin manj, se bomo vseeno prijavi z vsaj tremi projekti.

V tem mesecu bomo objavili tudi javni razpis za oddajo del za prvo fazo širitve šempetrskega pokopališča. Občina ima pridobljeno dokončno gradbeno dovoljenje, ki pa še ni pravomočno. Kljub temu lahko z deli začnemo. V prvi

fazi nameravamo, glede na razpoložljiva sredstva in zemljišča, ki jih imamo v lasti, urediti 114 novih grobnih polj in 50 žarnih niš. Poleg tega bomo uredili tudi sanitarije in okoli 10 parkirišč z dostopno potjo, ograjnimi zidovi in potrebno infrastrukturo. Z naslednjimi fazami, v katerih bi uredili dodatna grobna polja in žarne niše ter ustrezen poslovilni objekt, bo potrebno nadaljevati čim prej, vendar bomo morali za to prej pridobiti še nekaj zemljišč.

Rezultate pa je končno prinesel javni razpis, s katerim smo iskali najemnika občinskega lokala v središču Vrtojbe (nekdanja Luna). Pogodba z novim najemnikom je sklenjena, le-ta pa bo najverjetneje potreboval nekaj mesecev za to, da lokal ustrezno uredi in opremi ter pridobi potrebna dovoljenja. Za tem bo začel z obratovanjem.

Spoštovane, spoštovani!

Jesen je tu in z njo novo šolsko leto, nov cikel učenja, dela in obveznosti. Vsem učencem, dijakom in študentom želim

veliko uspeha in novih znanj. Kot pravi Einstein: *“Ne pozabite, da so čudovite stvari, ki se jih učite v šolah, delo mnogih generacij. Vse to znanje, ki vam je položeno v roke, je dediščina, ki jo spoštujte, jo bogatite in nekega dne zvesto prenesite na svoje otroke.”* Tistim, ki se ukvarjate s kmetijstvom želim, da vas jesen bogato obdari za vaš trud. Vsem pa želim veliko lepih jesenskih dni, ki si jih popestrite s številnimi dogodki, ki jih za vse nas pripravljajo krajevna odbora, številna društva in javni zavodi. Užijte najbolj obarvan letni čas v vsej njegovi lepoti, naj zažari v barvah, kot jih je uporabljal pri svojih delih šempetrski slikar in grafični oblikovalec Slavko Furlan – Slavc, ki se ga marsikdo med vami nedvomno spomni. V teh dneh mu pripravljajo veliko pregledno razstavo, katere del si bo moč ogledati tudi v našem Coroninijevem dvorcu.

*Vaš župan
Milan Turk*

Uradne ure Občine Šempeter-Vrtojba:

Ponedeljek

8.00–12.00;

Sreda

8.00–12.00 in 14.00–16.30;

Petek

8.00–12.00.

Županove ure za občanke in občane so **vsako sredo** od 15.00 do 17.00. Termin si rezervirajte v tajništvu
T: 05 335 10 00.

Sprejem vlog in informacije:

Ponedeljek, torek in četrtek

8.00–15.00;

Sreda

8.00–16.30;

Petek

8.00–14.00.

www.sempeter-vrtojba.si

Drage bralke in bralci

Pred vami je nova, sveža številka Glasila Občine Šempeter-Vrtojba, ki ga je uredništvo samo za vas skrbno pripravilo in verjamem, da smo poskrbeli, da bo vsakdo izmed vas našel nekaj zanimivega zase in seveda, da smo zajeli vse poletne dogodke in novosti v naši občini, ki so pustile pečat poletju 2016. Poletje je vedno čas sonca, smeha in dobre volje, počitnic, potovanj in druženj z najbližjimi in ker je bilo moje poletje tokrat prav malce čarobno, upam, da je tudi vam podarilo vsaj kanček sreče in te krasne poletne čarovnije.

Pred nami pa je že jesen, s toplimi barvami in novimi začetki. Šolska vrata so se po poletnem počitku ponovno odprla in učencem pripravila veliko koristnega znanja in zabave. Vsem učenkam in učencem, pa tudi študentkam in študentom želim eno prekrasno šolsko leto, polno doseženih ciljev in uspešnih trenutkov.

V našem uredništvu pa se brez postanka pripravljamo na nove izzive in samo za vas in z vašo pomočjo oblikujemo zanimive številke Glasila. Kot vedno vas vabimo, da nam pišete na glasilo@sempeter-vrtojba.si, kjer čakamo vsa vaša mnenja in ideje, pa tudi vprašanja in članke. Tudi tokrat vas vabimo, da sodelujete v rubriki **Vprašanje občana**, kjer bomo skušali rešiti vsa vaša vprašanja, ki niso zanimiva le za vas, ampak morda tudi za vaše sosede ali vse občane.

Rok za oddajo člankov za zimsko številko je 25. november 2016, veseli bomo vsakega vašega prispevka.

Kot se za vsak časopis ali revijo spodobi, imamo tudi pri nas zaposlenega gospoda Tiskarskega Škrata, ki nam jo kdaj pa kdaj zagode, za kar se v njegovem in našem imenu opravičujem vsem, ki nas berete in tistim, ki sodelujete z nami. Veseli smo, če nas opozorite



na njegova zahrbtna delovanja in upamo, da vas ne prizadene preveč. Žal gospodič deluje, ko ga nihče ne uspe opaziti. Če ga bomo zalotili pri delu, pa verjemite, da bomo ustrezno ukrepali.

Želim vam obilo prijetnega branja in bogato jesen, polno prijetnih presenečenj!

*Lara Soban,
odgovorna urednica*

Občinski praznik tokrat v znamenju praznovanja “polnoletnosti”



Foto: Foto atelje Pavšič Zavodlav

Občinski nagrajenci za leto 2016

22. julija je Občina Šempeter-Vrtojba praznovala svoj občinski praznik. Na ta dan je leta 1998 Državni zbor Republike Slovenije sprejel odločitev, da kraja Šempeter pri Gorici in Vrtojba postaneta samostojna občina. Tako sta kraja stopila na skupno pot in občina, v kateri živimo ustvarjalni, prijazni in delovni ljudje, je v letošnjem letu praznovala osemnajsti rojstni dan. *“Ljudje s polnoletnostjo resneje vstopimo v svet odraslih, pridobimo nekatere pravice, a hkrati nam je naloženih tudi več odgovornosti. Občina je morala odrasti prej in verjamem, da z mano delite mnenje, da se uspešno razvija in izpolnjuje z zakoni določene naloge, seveda glede na dane možnosti, čas in okoliščine, v katerih živimo”,* je v nagovoru zbranim na slavnostni seji Občinskega sveta Občine Šempeter-Vrtojba povedal župan Milan Turk in nanizal nekaj pomembnejših občinskih dosežkov zadnjega časa.

Vrhunec slovesnosti ob prazniku je bila kot običajno podelitev priznanj letošnjim občinskim nagrajencem.

- **Zlato priznanje** je za življenjsko delo, vrhunske uspehe in vidne dosežke na področju alpinizma, za humanitarno delo, nesebičnost in pogum prejel **Peter Podgornik** iz Šempetra pri Gorici.

- **Diplomo** Občine Šempeter-Vrtojba je za uspehe na gospodarskem področju prejelo **Avtoprevozišstvo tuzemski in inozemski promet Boris Zucchiati, s. p.**, iz Vrtojbe.
- **Diplomo** Občine Šempeter-Vrtojba je za skrb za urejenost kraja in vzdrževanje spominskega obeležja prejela **Marija Nemec** iz Vrtojbe.

Župan Milan Turk, ki je priznanja in diplome tudi podelil, je vsem nagrajencem iskreno čestital in poudaril: *“S svojimi prizadevanji in delom ste veliko pripomogli k skupnemu dobremu, vsak seveda na svojem področju. S trudom in zagnanostjo ste svojemu okolju vtisnili prepoznaven pečat. Priznanja naj vam bodo spodbuda tudi za nadaljnje delo.”*

Da je bilo slavlje ob iskrivem vodenju Kristine Furlan še prijetnejše, je za zanimiv in pester glasbeni program poskrbela skupina Bassless, ki je s svojo energijo, suverenostjo, simpatičnostjo ter odličnimi aranžmaji zaokrožila slavnostni večer v nepozabno doživetje.

Mateja Poljšak Furlan

- **Srebrno priznanje** za izjemne dosežke in delo na glasbeno-pedagoškem področju je prejel **Jurij Križnič** iz Vrtojbe.
- **Bronasto priznanje** je za odmevne uspehe v svetovnem merilu v zadnjem obdobju in kot spodbuda za nadaljnje ustvarjalno delo prejel **dr. Matjaž Humar** iz Vrtojbe.
- **Diplomo** Občine Šempeter-Vrtojba je za dosežke na športnem področju prejel **Enej Leban** iz Vrtojbe.



Foto: Foto atelje Pavšič Zavodlav

Člani skupine Bassless ustvarjajo brez glasbenih instrumentov, samo z glasom, usti in telesom.

Sprejema najboljših v šolskem letu 2015/16

Ob zaključku šolskega leta župan Milan Turk v Coroninijevem dvorcu že po tradiciji sprejme najboljše mlade iz Občine Šempeter-Vrtojba, ki so se s svojimi dosežki izkazali v preteklem šolskem letu. Tako je 9. junija z veseljem sprejel petindvajseterico najboljših učenec in učencev Osnovne šole Ivana Roba ter Glasbene šole Nova Gorica, ki so s svojo delavnostjo in vztrajnostjo

v šolskem letu 2015/2016 dosegli posebne rezultate na kateremkoli področju v osnovni šoli oziroma na državnih in mednarodnih tekmovanjih glasbenih šol.

17. junija pa je sprejel še najboljše mlade, ki so bili nadpovprečno uspešni na športnem oz. drugih področjih. Župan je vsem čestital za odlične dosežke, izročil priložnostno

darilo ter jim zaželel veliko uspehov in trdne volje tudi v bodoče.

Vsem najboljšim, o katerih se lahko govori samo v presežnikih, tako glede njihovega uspeha in dosežkov, kot tudi njihovih osebnostnih lastnosti, želimo veliko uspeha tudi v tem šolskem letu.

Mateja Poljšak Furlan



SLAVKO FURLAN SLAVC

Kulturni dom Nova Gorica nadaljuje s projektom predstavitve Slavka Furlana, slikarja in grafičnega oblikovalca iz Šempetra pri Gorici, ki je pomembno sooblikoval likovno govorico tega okolja v zadnji polovici 20. stoletja. Potem, ko je bil leta 2014 realiziran dokumentarni film o umetniku, jeseni 2016 pripravljamo velik razstveni projekt, kjer si bo mogoče umetnikova dela ogledati na več lokacijah.

PITTUR VAGANTE 1952-2007 *Pregledna razstava*

Organizator:



Partnerji: Goriški muzej, Kulturni dom Gorica, Hiša kulture Šmartno, Krajevna skupnost Rožna Dolina, Krajevni odbor Šempeter pri Gorici

Projekt sta omogočila:



MESTNA OBČINA NOVA GORICA



OBČINA ŠEMPETER-VRTOJBA

- 23. 9. 2016 ob 19.00
Dela iz zrelega obdobja / Mestna galerija Nova Gorica
Gledališki plakat / Rotunda SNG Nova Gorica
- 29. 9. 2016 ob 19.00
Dela iz zgodnjega obdobja / Coroninijev dvorec, Šempeter pri Gorici
- 30. 9. 2016 ob 20.00
Furlanovi avtoportreti, portreti in tuši / Grad Kromberk
- 13. 10. 2016 ob 19.00
"Risbe izza šanka" / Sedež Krajevne skupnosti Rožna Dolina - židovska kapelica
- 15. 10. 2016 ob 19.00
Slavko Furlan in glasba / Hiša kulture, Šmartno
- 21. 10. 2016 ob 18.00
Dela iz poznega obdobja / Kulturni dom Gorica (ITA)

Celostna prometna strategija Občine Šempeter-Vrtojba



CELOSTNA
PROMETNA
STRATEGIJA
Občine Šempeter-Vrtojba



Soustvarjajmo celostno prometno strategijo Občine Šempeter-Vrtojba

Občina Šempeter-Vrtojba se ponaša s prelepo naravno in kulturno dediščino, delom naših pradedov in prababic, ki so sadove svojega dela in lepote narave ohranili za današnje generacije. Tudi naslednjim generacijam želimo omogočiti varno odraščanje, čist zrak, cvetoče trge in ulice, učinkovito mobilnost in dostopnost do vseh vrst storitev ter podjetno in gospodarsko uspešno okolje, ki je hkrati privlačno za bivanje in delo. Kako ob hitrem razvoju prometa uresničiti takšno vizijo? Odgovor ponuja celostno načrtovanje prometa oziroma načrtovanje, ki v središče postavlja ljudi.

Ključni korak v tej smeri je **Celostna prometna strategija**, ki jo pripravlja Občina Šempeter-Vrtojba s pomočjo glavnega izvajalca OMEGA consult, d. o. o., in podizvajalca URBIS, d. o. o., in jo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Kohezijskega

sklada. Celostna prometna strategija (CPS) je pomemben strateški dokument za trajnostno načrtovanje prometa in celostnega urejanja in upravljanja prometa; potniškega in blagovnega, javnega in zasebnega, motoriziranega in nemotoriziranega ter dinamičnega in statičnega. Pri tem upošteva, vključuje in dopolnjuje obstoječe strateške dokumente mesta, občine, regije ter nadgrajuje trenutne načrtovalske prakse. Gre za ključen element novega pristopa k načrtovanju prometa, ki obstoječe metode dopolnjuje z načeli vključevanja in sodelovanja ter skuša doseči večjo kakovost bivalnega, delovnega, pristočnega in gospodarskega okolja za zdajšnje in prihodnje generacije. Prizadeva si rešiti izzive, povezane s prometom, s čimer pomaga uresničiti razvojne potenciale.

S pripravo, sprejetjem in izvajanjem CPS bo Občina Šempeter-Vrtojba nadaljevala pot trajnostne mobilnosti, kar je ena od prioritet Evropske unije. S tem namenom sta pripravo strategije finančno podprli Republika Slovenija in Evropska unija iz kohezijskega sklada. Z izdelano in sprejeto strategijo ter potrjenim akcijskim načrtom si bo Občina Šempeter-Vrtojba zagotovila potrebne pogoje za kandidacijo za Evropska kohezijska sredstva, ki bodo na voljo v prihodnje. Ta sredstva bodo

namenjena izvedbi konkretnih projektov in ukrepov trajnostne mobilnosti v okviru potrjenih CPS, kot so definirani v Operativnem programu za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020.

Ključno vlogo celostnega načrtovanja prometa v Občini Šempeter-Vrtojba igrate ljudje, ki živite in delate v občini. Zato vas, spoštovane občanke in občani, vabimo k aktivnemu prispevku pri oblikovanju strategije. Želimo si vaših vsakodnevnih opazanj prometnih težav ter vaših želja in idej za njihovo reševanje. Le tako bomo lahko skupaj prilagodili rešitve vašim potrebam in pripravili trdne temelje za:

- trajnostno reševanje izzivov v prometu v splošno korist občanov in občanov z enakopravno obravnavo vseh prometnih udeležencev;
- izboljšanje dostopnosti delovnih mest in storitev;
- zmanjšanje zastojev, porabe energije in stroškov povezanih s prometom;
- zmanjšanje negativnih učinkov prometa na zdravje in izboljšanje prometne varnosti z dvigom osveščenosti za trajnostno obnašanje;
- privlačnejše javne površine, ki pripomorejo k večji povezanosti ljudi;
- izboljšano podobo občine;
- dodatno spodbudo razvoju na področju turizma, nepremičnin in konkurenčnosti podjetij;
- možnost kandidature za nepovratna evropska sredstva za realizacijo celostne prometne strategije;
- izboljšanje kakovosti bivanja zdajšnje in prihodnjih generacij.

Vključevanje javnosti in interesnih skupin bo v vseh fazah izdelave CPS vse do predvidenega sprejema Celostne prometne strategije v juniju 2017 potekalo s pomočjo organiziranih delavnic, razprav, izvedenih intervjujev s ključnimi poznavalci in deležniki v občini, anket in predstavitev.

Vaša opažanja tako o težavah kot dobrih rešitvah prometa v občini nam posredujte na vzpostavljen FB profil, [sl-si.facebook.com/obcina.sempeter.vrtojba/](https://www.facebook.com/si-si.facebook.com/obcina.sempeter.vrtojba/), ali na e-naslov CPS.sempeter_vrtojba@omegaconsult.si. Predlagajte prometne ukrepe in rešitve skupaj z vašo vizijo razvoja prometa v občini s pomočjo spletnega orodja, ki je ob predhodni registraciji dosegljivo na www.omegaconsult.si/sempeter-vrtojba. Sodelujte pri oblikovanju slogana za trajnostno mobilnost v občini. Svoj predlog nam pošljite na e-naslov CPS.sempeter_vrtojba@omegaconsult.si. Izpolnite anketo in se potegujte za privlačne nagrade v skupni vrednosti 1.000 EUR (glavna nagrada je mestno kolo). Anketa, s katero želimo pridobiti vpogled v vaše potovalne navade, mnenja in želje, je dosegljiva na www.omegaconsult.si/sempeter_vrtojba/anketa/.

Prvi javni dogodki se bodo odvili v Evropskem tednu mobilnosti med 16. in 22. septembrom 2016. Vljudno vas vabimo, da se 20. septembra 2016 udeležite prireditve **Pametna mobilnost za gospodarsko uspešnost**



(med 10. in 17. uro na Trgu Ivana Roba) in **1. javne razprave glede izdelave CPS** ob 18. uri v sejni dvorani Občine Šempeter-Vrtojba.

Več o projektu si lahko preberete na Občinski spletni strani www.sempeter-vrtojba.si.

OMEGA consult, d. o. o.



EVROPSKA UNIJA
KOHEZIJSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

Novo krožišče pri ABK

V občini Šempeter-Vrtojba smo še pred nekaj leti imeli veliko nevarnih križišč, kjer so bile nesreče pogoste. Uprava občine se je zato skupaj z Direkcijo Republike Slovenije za infrastrukturo sistematično lotila težav in že konec leta 2012 je bilo prvo križišče v Bazari preurejeno v krožišče. Lani, sočasno z gradnjo Sparove trgovine, je novo varnejšo obliko vključevanja v promet dobilo

tamkajšnje križišče z Vrtojbensko cesto, v teh dneh pa končno podoba dobiva novo, voznikom prijaznejše in predvsem varnejše krožišče, ki zamenjuje nevarno ter nepregledno križišče pri ABK. Občina se je namreč ob preplastitvah, ki so jih izvedli na državnih cestah, uspela dogovoriti z Direkcijo Republike Slovenije za infrastrukturo za soinvestitorstvo, saj gre za poseg

na državni cesti. Poleg krožišča je bila tam urejena še javna razsvetljava, odvodnjavanje ter – kjer je bilo mogoče – tudi vodovod in kanalizacija, pločnik in kolesarska steza. Vrednost celotnega projekta znaša okoli 110.000 EUR, od tega bo 80 % financirano iz državnega proračuna, 20 % pa iz občinskega.

Mateja Poljšak Furlan



Foto: Blaž Erjavič

Občina Šempeter-Vrtojba nadgrajuje svojo ponudbo na športno-rekreacijskem področju



V ponedeljek, 29. avgusta 2016, sta v Coroninijevem dvorcu v Šempetru pri Gorici župan Občine Šempeter-Vrtojba, **mag. Milan Turk**, in direktor Cestnega podjetja Nova Gorica, **Kristjan Mugerli**, podpisala pogodbo za izvedbo del v okviru 2. faze izgradnje Športnega parka Šempeter pri Gorici. Vrednost pogodbeno dogovorjenih storitev znaša z vključenim DDV 115.995,91 EUR, od tega bo Fundacija za šport v treh letih sofinancirala 30.857,00 EUR, preostala sredstva pa bo krila občina. V okviru II. faze bo občina obstoječim športnim površinam dodala **igrišča za odbojko na mivki z dvema igralnima poljema in fitness na prostem** vključno z **vadbenim poligonom "street workout"** ter uredila sprehajalno pot po parku.

Pri urejanju parka je pomembno zavedanje, da ljudje različnih generacij potrebujejo različne prostore v parku. Tudi zato je julija v bližini obstoječih športnih površin zaživel **igrišče za škuljanje**. Za ureditev prostora je v sodelovanju z občino poskrbela "skupinica" zanesenjakov, navdušenih nad značilnim primorskim športom, zbranih v škuljaški ekipi VRŠE (Vrtojba-Šempeter), ki jih vodi Franc Blaško. Z vsako novo pridobitvijo tako postaja športno-rekreacijska ponudba v občini čedalje bolj pestra in raznovrstna, v veselje občanov in prebivalcev širše okolice.

Mateja Poljšak Furlan



Sodelovanje med partnerstvi v okviru lokalnega razvoja

RRA Severne Primorske, d. o. o., Nova Gorica je v imenu lokalnega partnerstva Lokalne akcijske skupine V objemu sonca v torek, 9. avgusta 2016, organizirala celodnevno delovno srečanje z lokalno akcijsko skupino (LAS) Leader-Aktionsgruppe "Kulturerlebnis Fränkische Schweiz" iz Forchheima, Nemčija.

Župane in ostale predstavnike LAS Leader-Aktionsgruppe "Kulturerlebnis Fränkische Schweiz", so v veliki dvorani na Mestni občini Nova Gorica sprejeli župan MONG Matej Arčon, predsednik LAS v objemu sonca Andrej Markočič in direktor RRA Severne Primorske Črtomir Špacapan. Na delovnem srečanju, ki so se ga udeležili tudi župan Občine Šempeter-Vrtojba Milan Turk in nekateri



Udeleženci delovnega srečanja: Načrtovanje so

predstavnik Upravnega odbora LAS V objemu sonca, je Anton Erckert, strokovni vodja nemške LAS, udeležencem predstavil aktivnosti svojega LAS in priložnosti za sodelovanje z našim LAS. V nadaljevanju delovnega srečanja je Fabijana Medvešek, strokovna vodja LAS V objemu sonca, ki deluje na območju Mestne občine Nova Gorica, občine Brda, občine Miren-Kostanjevica, občine Renče-Vogrsko in občine Šempeter-Vrtojba, predstavila naš LAS in priložnosti, ki jih vidi v sodelovanju z gostujočim LAS-om. S kombinacijo različnih virov financiranja se namreč skozi instrument lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (CLLD), omogoča LASom izvedbo celovitih in kompleksnejših operacij (projektov), ki niso strogo omejene na podeželska območja, ampak vključujejo tudi manjša mestna naselja.

Sodelovanje med LAS-i, tako znotraj naše države kot z območji v različnih državah članicah EU, je pomembno zlasti pri izmenjavi in prenosu primerov dobrih praks, pri reševanju specifičnih lokalnih problemov ter pri pospeševanju uspešnih projektnih zamisli. Za sofinanciranje operacij sodelovanja bo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano objavljalo več javnih razpisov. O možnostih sodelovanja je tekla beseda tudi v popoldanskem delu delovnega srečanja v Brdih, kjer sta goste sprejela župan Občine Brda Franc Mužič in direktorica Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Brda Tina Novak Samec.

Fabijana Medvešek



Sodelovanje med LAS.

Lastna prihodnost v svojem podjetju

Glede na svetovno raziskavo podjetništva GEM za leto 2015, je v Sloveniji 63 % posameznikov izrazilo pozitiven odnos do podjetništva. Takšnih, ki so menili, da imajo potrebne sposobnosti, znanja in izkušnje za podjetništvo je bilo 36,4 %. Le 3,2 % posameznikov pa je začelo uresničevati svojo podjetniško pot. Kako pridemo od navdušenja več kot polovice odraslega prebivalstva nad podjetništvom, do le peščice posameznikov, ki svoje namere uresničijo?

Podjetniška pot je v svojem začetku zelo tvegana. Dobra ideja, kompetentna ekipa in zagonska sredstva še zdaleč niso več dovolj. K uspehu pripomorejo še poglobljena podjetniška znanja in izkušnje že uveljavljenih podjetnikov, saj je podjetništvo danes veliko bolj zahtevno kot nekoč. Pravi recept za uspeh je, če lahko mladim podjetnikom ponudimo poslovno okolje, ki združuje vse naštet.

Občina spodbuja zagon in razvoj mladih podjetij

Občina Šempeter-Vrtojba v okviru razpisov podjetjem namenja neposredna denarna sredstva za spodbujanje podjetništva, preko Primorskega tehnološkega parka pa zagotavlja prijazno poslovno okolje razvoj inovativnih idej, zagon, razvoj in rast podjetja. Podjetniki ob vstopu v tehnološki park dobijo celovit načrt podpore, ki zajema osebni načrt za hitro rast, intenzivno izobraževanje, ustrezno infrastrukturo, stimulatívno okolje in dostop do izjemnih mentorjev ter drugih poslovnih kontaktov.

Dva nova podjetniška programa

V Primorskem tehnološkem parku pripravljamo dva programa, namenjena podjetnikom pri prvih poslovnih korakih in tistim, ki si želijo povečati prodajo.

- **Od ideje do prve prodaje** je večtedenski program praktičnih delavnic s podjetniškimi

vsebinami, v katerem boste skupaj z najboljšimi predavatelji in uveljavljenimi podjetniki kot mentorji razvijali vašo podjetniško idejo, preverili poslovni potencial, oblikovali poslovni model in prodali prve izdelke.

- **Prodajajmo na spletu** je sklop strokovnih delavnic o spletni prodaji. Delavnice bodo zajemale sklope, kot so postavitve spletne trgovine, strategije spletne prodaje, pospeševanje prodaje preko platform Amazon, eBay, socialnih omrežij, uporaba vsebinskega marketinga in orodij, kot so Google analytics, Google Adwords.

Prijave na oba programa so že odprte. Če se želite udeležiti najboljšega podjetniškega izobraževanja v regiji, nam pišite na: mitja.mikuz@primorski-tp.si.

Ekipa Primorskega tehnološkega parka

Nagradno vprašanje

Ali lahko naštejete tri podjetja, ki so svojo podjetniško pot začela v primorskem tehnološkem parku?

Odgovore pošljite na mitja.mikuz@primorski-tp.si. Izmed prispelih pravih odgovorov bomo z žrebom podelili 2 nagradi. Prva nagrada je kratka majica "I'm building a startup", druga pa steklenica za vodo.

Startup izziv za učitelje, profesorje in vodstva šol



Foto: Jure Batagelj



Foto: Jure Batagelj

Med 23. in 25. avgustom je potekal Startup izziv za učitelje, profesorje in vodstva šol, na katerem so sodelovale tudi **tri udeleženke iz občine Šempeter-Vrtojba, Anja Markič, Tanja Arčon in Andreja Semenič**. Ob pomoči petih mentorjev in dveh moderatorjev se je 30 pedagoških delavcev prelevilo v vlogo startup ekip in v treh dneh poskušalo razviti idejo in potrditi, da na trgu obstaja zanimanje za njihov

izdelek oziroma storitev. Namen tovrstnih dogodkov je učitelje in profesorje s pomočjo osebne izkušnje naučiti veččin podjetnosti, inovativnosti in ustvarjalnosti.

“Izkušnja je bila zanimiva, saj sem se srečala z veliko novostmi in zato komaj čakam, da bom pridobljena znanja podjetnosti lahko uporabila tako v zasebnem življenju, kot tudi v pedagoške namene,” je povedala Anja Markič, sicer ekologinja.

Zaključek izziva so predstavljale predstavitve podjetniških idej in izbor najboljšie med njimi. Udeleženci so razvijali 8 idej, strokovno komisijo pa sta prepričali kar dve ideji – prvouvrščena KIDGO, multifunkcionalna, lesena didaktična igrača in Dog Adviser, spletna aplikacija, ki lastnikom psov predlaga psom prijazna mesta in aktivnosti. Dogodek se je letos prvič, poleg Ljubljane in Maribora, zgodil tudi na Goriškem.

Sanja Gorjan



Foto: Jure Batagelj

Območna gospodarska zbornica za severno Primorsko je konec maja v Novi Gorici organizirala že XXI. srečanje gospodarstvenikov Primorske in v partnerstvu z ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo ter agencijo Spirit Slovenija podelila priznanja za najboljše inovacije v regiji. Ob tej priložnosti so podelili šest zlatih in pet srebrnih priznanj najboljšim inovacijam v regiji, ki jo bodo na državnem tekmovanju zastopale inovacije podjetij Hidria AET, Kolektor Group in Mahle Letrika.

Prav o inovacijah kot regijski priložnosti za globalno prepoznavnost je tekla beseda na **gospodarskem forumu**, ki so ga organizirali v okviru srečanja in kjer so iskali možnosti za izboljšanje poslovnega okolja, ki bodo spodbujale razvojne in izvozne aktivnosti gospodarstva. Kot sta v razpravi izpostavila direktor družbe Mahle Letrika Bovec Mitja Gorenšček in direktor Radia Cerklje Ivan Seljak, je odmaknjenost od centra po eni strani prednost – v regiji namreč ostajajo trdoživi ljudje, ki z razmišljanjem z lastno glavo pripomorejo k večji inovativnosti, po drugi pa velika pomanjkljivost. Največjo težavo zagotovo povzroča dotrajana prometna infrastruktura, država pa bi morala več narediti za to, da bi vsem gospodarstvenikom omogočila enake pogoje poslovanja. Slednji imajo pričakovanja tudi do lokalne skupnosti: po besedah Mitje Gorenščka bi bilo nujno sprejeti ukrepe za zmanjšanje odliva mladih iz regije v večje centre, urediti industrijske cone ter cestno in elektro infrastrukturo, obenem pa razbremeniti stroške dela.

Na XXI. srečanju gospodarstvenikov Primorske spregovorili o možnostih in priložnostih za izboljšanje poslovnega okolja in podelili priznanja najboljšim inovacijam v regiji



Da je za dvig konkurenčnosti ključnega pomena povezovanje izven občinskih meja in na skupnih nastopih v tujini, meni predsednik Hitove uprave mag. Dimitrij Piciga. Imeti ob pravem času pravilno izobražen kader je danes, po njegovih besedah, ena največjih ovir, po drugi strani pa je pomanjkanje kadrov že pozitiven znak okrevanja gospodarstva, poudarja Piciga. Odvetnik Samo Sanzin, ki deluje na čezmejnem območju Goriške, je na forumu izpostavil preslabo čezmejno povezanost. Njegove stranke se sicer zanimajo za odpiranje podjetij na slovenski strani, vendar območje nima lokalne železniške povezave. Od tega jih odvračajo tudi dolgotrajni postopki ustanavljanja podjetij. Tomi Ilijaš, direktor podjetja Arctur, pa opozarja na čedalje večje zahteve države do gospodarstvenikov in prepočasno odzivnost državne uprave. *“Vsako leto je težje biti podjetnik. Država namreč vsako leto dodaja nove*

stvari, ki jim moramo podjetniki slediti, še zlasti v srednjih, malih in v mikro podjetjih. Obenem pa lahko govorimo o dveh hitrostih v gospodarstvu in državni upravi, s katero imamo podjetniki opravka. Mi smo hitri, država pa dela z desetkratnikom počasneje. Včasih je prav nerazumljivo, ko moramo mi državni upravi razlagati osnovne stvari”.

Minister za gospodarstvo Zdravko Počivalšek je v tej luči v Novi Gorici napovedal boljše razmere, med ukrepi za spodbujanje gospodarskega razvoja pa je omenil ugodnejše davčne obremenitve, reformo prostorske zakonodaje, deregulacijo poklicev in prožnejšo delovno zakonodajo. Na srečanju gospodarstvenikov sta minister in predsednik GZS, Marjan Mačkošek, tudi podelila šest zlatih in pet srebrnih priznanj najboljšim inovacijam v regiji. Srebrna priznanja so si prislužili

v podjetjih SAOP, Gostol-Gopan, Gostol TST, Lindab IMP Klima in Editor, zlata pa dr. Mojca Stubelj Ars, Hidria Rotomatika, Hidria AET, Kolektor Group in dve priznanji Mahle Letrika. Najboljše tri inovacije – gre za Hidria AETERNUS – low-voltage metalna čepna svečka II. generacije iz Hidrie AET, implementacijo okolju prijaznega in ekonomičnega plazemskega procesa napraševanja funkcionalnih prevlek v proizvodnjo komponent za elektro in avtomobilsko industrijo Kolektor Group in Heavy duty elektromagnetno stikalo za zaganjalnike s kontrolirano silo pri vklopu Mahle Letrika – se bodo udeležile državnega tekmovanja.

*mag. Nevenka Volk Rožič,
direktorica GZS OZ za severno
Primorsko*



Kdaj in kako si ugotovila, da bo tvoja poslovna ali morda celo življenjska pot povezana s pivom?

Pred približno 12-imi leti, ko sem delala v Italiji za slovenski Fructal, kjer sem bila vodja prodaje za italijanski trg in sem se spoznavala z različnimi italijanskimi distributerji, sem prišla tudi v stik s pivom, saj so Italijani že takrat poznali preko 100 različnih blagovnih znamk, mi pa smo poznali le Laško in Union. Ko enkrat poizkusiš pšenično pivo ali kakšno Belgijsko z močnim okusom, si resnično presenečen nad raznolikostjo in okusi, ki jih imajo različne vrste piv in takrat sem se resnično zaljubila v to pijačo. Kasneje sem delala za festival *Birra e sound*, kjer sem se o pivu veliko naučila in vse to znanje sem želela prenesti v Slovenijo, saj so Italijani večji pivski gurmani kot mi in počasi se z našo pomočjo tudi naša kultura pitja piva spreminja in tudi mi danes že poznamo 96 različnih stilov piva.

Ljubezen in dobro poznavanje piva te je popeljalo do lastnega podjetja Beer Pro, ki se ukvarja z uvozom, prodajo in distribucijo specialnega piva v Sloveniji, naslov sommelier za pivo pa je le pika na i tvojemu poslovnemu uspehu. Kaj ti resnično pomeni pridobitev tega naziva?

Zelo sem ponosna na pridobljen naziv, saj sva z Gregorjem Makovcem prva in edina v Sloveniji, ki se lahko pohvaliva z nazivom Biersommelier. Vse dodatno znanje, ki sem ga pridobila, je tudi velika pridobitev za samo podjetje, neka dodana vrednost, ki nam res veliko pomeni. In ne le, da samo prodajamo pivo, ampak naše stranke o pivu izobražujemo in širimo kulturo pitja piva.



Seni Pegan, prva sommelier za pivo v Sloveniji

Šempetrka, Seni Pegan, je prva Slovenka z nazivom Biersommelier ali sommelier za pivo in je soustanoviteljica novogoriškega podjetja Beer Pro, ki je vodilno podjetje za uvoz, prodajo in distribucijo specialnega piva v Sloveniji. Mlada, energična in polna poslovnega zagona in zanimivih idej je Seni s svojimi poslovnimi partnerji zgradila že veliko poslovno zgodbo, ki jo je, kot sama pravi, začela kot mlado dekle v mamini cvetličarni Kofol v Šempetru, kjer se je naučila komunikacijskih in prodajnih veščin. Verjemite mi, da je to dekle, o katerem bomo še veliko slišali, zato si preberite nekaj več o njeni poslovni zgodbi in prestižnem nazivu, ki je pri nas nekaj novega.

Samo izobraževanje je potekalo na akademiji za pivovarje v Nemčiji na Doemens Akademie v Münchnu. Za kakšno izobraževanje gre in kako izgleda končni izpit?

Izpit je razdeljena na dva dela, na praktični in teoretični, predavanja so potekala tako v Italiji kot Nemčiji. Prvo sem bila v Nemčiji, kjer smo se izobraževali na degustacijah, spoznali smo vseh pet pivovarniških stilov in mentalitet proizvodnje. Izobraževali smo se o načinih predelave različnih piv in poznati smo morali tudi samo ocenjevanje piva. V drugem delu pa so nas učili prepoznave neprijetnih vonjav ali "off flavour" – napak, ki se lahko zgodijo med smo proizvodnjo, skladiščenjem ... Po končanih predavanjih nas je čakal praktični del izpita, kjer so nam dali šest različnih, a med seboj zelo podobnih piv, ki smo jih morali prepoznati. Nato nas je čakalo polletno obdobje študija teorije, ki sem ga opravljala v italijanskem jeziku, kjer smo spoznavali, poleg ostale teorije, tudi vse kombinacije piv s hrano in predstavljeno nam je bilo tudi samo kuhanje s pivom.

Pri nas smo pred leti vedeli le za Laško in Union, opažam pa, da se je v zadnjih letih proizvodnja piva pri nas povečala in da poznamo tudi druge domače proizvajalce. Kaj je povzročilo takšno zanimanje za pivo pri nas?

V tujini so že pred desetimi leti poznali preko sto blagovnih znamk, v Sloveniji pa so poznane šele nekaj let in zanimanje za samo pivo se iz leta v leto veča. Veča se tudi število uvoznikov, izobraževanj, ponudba se širi in tako postajajo piva vedno bolj zanimiva, saj se pojavljajo na tržišču v zelo razširjenem pojmu, kot smo ga poznali pred leti.

Postaja morda pivo nova modna pijača, ki bo morda nekega dne zamenjala vino kot pijačo pri raznih jedeh?

Vsekakor pivo dobiva drugačne razsežnosti in vedno več je gostincev, ki pri različnih vrstah hrane znajo priporočiti različno pivo, kot na primer pri ribjih jedeh pašejo lažja, pšenična piva, k močnejšim mesnim jedem pa se prilegajo Belgijske ali temna piva. Vsekakor z večjo ponudbo različnih vrst piv lahko zadovoljimo okuse za kakršno koli jed.

Nekateri kuharji pri kuhi uporabljajo pivo, je to res dobra "začimba"?

Seveda, kot sem vam že povedala, smo imeli na izpitu tudi predavanje o tem, kako kuhamo s pivo in celo kako mariniramo meso. Ugotavljam, da s pivom lahko delamo resnično veliko stvari in ja, dejansko je pivo neke vrste začimba pri kuhi.

Pivo spada med zelo stare pijače in predpisujejo ji zdravilne učinke, ali to sploh drži?

Drži, saj ima pivo resnično ogromno vitaminov in mineralov in spada med antioksidante, je brez holesterola in maščob, je nizkokalorično in ima nizek odstotek alkohola. Priporočljiva mera za ženske je pol litra piva na dan, za moške pa liter in ta mera naj bi imela zdravilne učinke, saj je pivo naravnega izvora. Hmelj in slad sta sestavini, ki pivu dajeta ogromno zdravilnih učinkov in prav hmelj je tisti, ki na nas deluje sproščujoče. Pravijo tudi, da eno pivo na dan, naj bi odgnalo zdravnika stran.

Pri vinu velja rek: "Starejše kot je, boljše je," kako je s tem pri pivu?

Tudi pri pivu je tako. Nekatera piva so res z leti boljše in to v večini velja za močnejša piva, zato nekatere steklenice lahko presegajo tudi vrednost 100 EUR. Obstajajo tudi pravi zbiratelji piva, ki morajo imeti za svoje zbirke poseben prostor, kjer pivo hranijo na hladnem in v temi.

Kakšno je vaše mnenje o pivski kulturi piva v Sloveniji?

Opažam, da se je pivska kultura v Sloveniji v zadnjih treh letih zelo spremenila in to na bolje, saj stranke vedo že veliko o pivu in povpraševanje po različnih vrstah piva se je povečalo. Pred leti, če si stranki ponudil pšenično pivo z motno barvo, je ni hotel kupiti, češ, da je pokvarjena. Sedaj pa v večini vedo, da so nekatera motna piva med najboljšimi in najbolj prodanimi. Glede na samo povpraševanju po različnih vrstah piv, imamo v Sloveniji že 15 mikropivovarn, kar je za samo pivsko kulturo pri nas velikega pomena.

Kakšni so vaši načrti in vizija za prihodnost?

Mogoče je v prihodnosti želja opravljanja nadaljevalnega tečaja, ki te iz Biersommelierja izobrazi v Master of beer, kar bi bil resnično neverjeten dosežek, saj imamo v svetu mogoče le par Masterjev in to bi bil za nas res neverjeten dosežek. Seveda bomo v našem podjetju sčasoma začeli uvajati posebne pивske tečaje na samem podjetju, vendar je trenutno s tekočimi posli ogromno dela in bo moral ta cilj še malce počakati.

Lara Soban



V okviru vstopne točke VEM v RRA Severne Primorske, d. o. o., Nova Gorica nudimo konkretno, uporabno, predvsem pa profesionalno strokovno-svetovalno pomoč v postopku pred registracijo podjetja in administrativno pomoč v postopku same registracije samostojnega podjetnika (s. p.), družbe z omejeno odgovornostjo (d. o. o.) ter svetovanje v kasnejših fazah poslovanja.

Storitve vstopne točke vem:

- Informacije za ustanovitev, razvoj in poslovanje podjetij.
- Hitrejše in brezplačno izvajanje postopkov registracij preko portala e-VEM za gospodarske

družbe (d. o. o.) in samostojne podjetnike (s. p.).

- Izvedba drugih e- postopkov po elektronskih poteh za potencialne in obstoječe podjetnike.
- Storitve podjetniškega svetovanja.
- Informacije že delujočim podjetjem.

Kje nas najdete?

Pisarna vstopne točke VEM se nahaja v prostorih RRA Severne Primorske, d. o. o., Nova Gorica, na Trgu Edvarda Kardelja 3, 5000 Nova Gorica, v pritličju zgradbe Pokrajinskega arhiva v Novi Gorici

(Vhod v poslovne prostore je nasproti restavracije Pionirček).

Kontakt:

Amelija Skomina Zorn

T 05 33 06 690

GSM 051 313883

E amelija.skomina@rra-sp.si

mag. Bruno Mihelj

T 05 33 06 690

GSM 051 382266

E bruno.mihelj@rra-sp.si

Vabljeni!

Bruno Mihelj



RRA severne Primorske

Regijska razvojna agencija d.o.o. Nova Gorica

Regional development agency of northern primorska L.t.d. Nova Gorica



"S SRCEM ZA BORELO"

PETEK, 16. 9. 2016

8:00 Ustvarjalne delavnice na temo "S srcem za borelo"
(Podružnična šola Vrtojba in Vrtec Sonček)

10:00 Sladoledna borela v vrtcu in šoli

18:00 Odprtje razstave otroških izdelkov in fotografij "Boreljada 2015"
(Mladinski center Vrtojba)

ROCK BORELA NA MMP Vrtojba

21:30 Nastop glasbenih skupin Zaklonišče prepeva in Zablujena generacija Predskupina; Punk skupina NEVEREND iz Nove Gorice

SOBOTA, 17. 9. 2016

8:00 Brezplačne meritve krvnega sladkorja, holesterola, EKG in zdrav zajtrk
(prostor ob balinišču)

8:30 Cvetka Melihen Bartolić, dr. med. spec. int.: Srčno popuščanje, predavanje
(prostor ob balinišču)

9:30 Pohod "Za srce" po Vrtojbenskih gričih
(zbor na parkirišču pred vrtcem)

9:00 – 13:00 Poligon varne vožnje in otroške igre na temo prometne varnosti
(prireditveni prostor)

10:00 – 16:00 Vrtjebska Bicikljada – kolesarjenje po poteh miru
(zbor na prireditvenem prostoru)

11:00 – 13:00 Testiranje telesne pripravljenosti - hoja na 2 km
(na igrišču za POŠ Vrtojba)

"S SRCEM ZA BORELO"

13:00 Ženski in moški balinarski turnir (balinišče)

17:00 – 19:00 Nogometna tekma med ekipama Dolnje in Gornje Vrtojbe
(igrišče NK RENČE v Renčah)

19:00 Tradicionalna Briškuljada za Borelo – turnir v briškuli (prostor ob balinišču)

20:30 »Plešejo z d'narjem« – komedija v izvedbi Kulturnega društva DOMOVINA OSP (prireditveni prostor na parkirišču pred vrtcem – v primeru dežja se predstava izvede v Mladinskem centru Vrtojba)

NEDELJA, 18. 9. 2016

10:00 Sveta maša z blagoslovom borel – sodeluje Mladinski pevski zbor KRAS iz Opatjega Sela (župnijska cerkev)

15:00 Sprevod borel in osrednja prireditev (zbor borel od 14:30 na parkirišču pri Mladinskem centru – sprevod po Ulici 9. septembra do prireditvenega prostora)

Sprevod in predstavitev borel, nastop plesnih skupin Kreart, Prodance in M&N Dance Company, glasbeni vložki, pokušina "Vrtejbnske kuhnje", 8 različnih minešter in peciva ter peka palačink, otroška igrala

18:00 Dejan Vunjak in Brendijeve Barabe – zabava s plesom za vse generacije

Prireditve pripravlja Krajevni odbor naselja Vrtojba v sodelovanju s:

KD Tojva a.d.1200, Društvom GAS Vrtejba, Kolesarskim društvom Deš Fleš, Društvom žena Vrtojba, Društvom upokojencev Vrtojba, PGD Šempeter, Športnim društvom Mark Šempeter, Zdravstvenim domom Nova Gorica, Društvom za zdravje srca in ožilja Podružnico za Severno Primorsko, KŠTM Šempeter-Vrtojba, Osnovno šolo Ivana Roba Šempeter - podružnico Vrtojba, Vrtcem Sonček iz Vrtojbe in številnim posamezniki.

Program omogoča:



Občina
Šempeter-Vrtojba

Talente kalijo tudi v vrstah Društva upokojencev Vrtojba



Ne boste verjeli! V Vrtojbi imamo skupino 7 igralcev pikada, ki si utirajo pot na turnirjih in vsakoletnih športnih igrah upokojencev Severno Primorske regije. Njihov najodmevnejši rezultat je osvojeno ekipno 1. mesto na turnirju pikada upokojencev v Kanalu v letu 2015, letos pa se lahko pohvalijo z osvojenim 4. mestom na športnih igrah upokojencev Severno Primorske regije. Tudi njihovi individualni dosežki niso

zanemarljivi, vendar pojdimo lepo po vrsti, saj vsaka zgodba ima svoj začetek.

Leta 2005 se je članom Društva upokojencev Vrtojba porodila zamisel, da bi bilo potrebno dati društvu nov zagon. Tako so se vsebinam društva dodajale nove dejavnosti, med njimi se je pojavil tudi predlog za igro pikado. Sledil je nakup tarče in iskanje ustreznega prostora za namestitev slednje.

Danes najdemo naše igralce pikada v prostorih balinišča v Vrtojbi, kjer pridno vadijo vsak torek zvečer. Zgodba o druženju in igranju pikada v pravem pomenu besede se je začela leta 2012, ko so se možje na pobudo Dušana Mihelja odločili, da bodo kljub majhnemu odzivu interesentov trmasto, a vztrajno vadili metanje puščice na tarčo. Med treningi, tekmami in skupnim druženjem pa so se prav našim Vrtojbencem pripetile izjemne stvari. Posebej velja omeniti dogodek, ki ga sami poimenujejo kar "čudež", ko se je med vajo igre pikado dogodilo nepredstavljivo. Alojz Fajfer, ki velja za enega izmed boljših metalcev puščice v ekipi, je v dveh zaporednih metih zadel natanko isto mesto na tarči, kar pomeni, da je z drugim metom oziroma drugo puščico "pohodil" prvo odvrženo puščico. Ni kaj dodati kot le-to, da postajajo naši možje "pravi profesionalci". In da bi njihova zgodba doživela najboljši izmed mogočih epilogov, poudarjajo, da si želijo novih članov ter ženske ekipe pikada, ki bi Društvu upokojencev Vrtojba doprinesli več elana in še več doseženih uspehov. Naj še naprej uspešno preveva ekipni duh!

Tanja Peloz

Roland Koglot – Evropski prvak za leto 2016



Šempetec Roland Koglot, član modelarskega društva bratov Rusjan, je na Evropskem prvenstvu letalskih modelarjev s prostoletječimi modeli, ki je med 13. in 20. avgustom 2016 potekalo v Zrenjaninu v Srbiji, v kategoriji F1A pometel s konkurenco in osvojil prvo mesto ter tako postal Evropski prvak za leto 2016. Člani Modelarskega kluba bratov Rusjan so mu v nedeljo, 21. avgusta, pripravili sprejem v Coroninijevem dvorcu, kjer ga je sprejel, pozdravil in za vrhunski uspeh čestital tudi župan Milan Turk.

Mateja Poljšak Furlan

14. Plesno poletje



Foto: Davide Blasini

V dneh od 14. do 20. avgusta 2016 se je v Šempetru pri Gorici odvijalo že **14. Plesno poletje** v organizaciji Umetniškega društva M&N Dance Company in Zavoda MN Produkcija ter ob podpori Občine Šempeter-Vrtojba, Mestne občine Nova Gorica in Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti Območne

izpostave Nova Gorica.

Vsebinsko zasnovo izobraževalnega programa sta oblikovala Michal Rynia in Nastja Bremec, pri tem sta si prizadevala ponuditi le najboljše in seveda zagotoviti strokovnost na področju izbire izobraževalnega kadra, ki ga vedno

označuje domača in mednarodna uveljavljenost, akademska strokovnost in priljubljenost. Vsekakor lahko trdimo, da **Plesno poletje sodi med največje tovrstne plesne seminarje v Sloveniji**, hkrati pa se po kakovostni vsebinski zasnovi programa in organizaciji lahko primerja z največjimi mednarodnimi plesnimi kampi v Evropi.

Vsako leto gostijo veliko število plesalcev iz Slovenije in tujine. Tudi letos so organizatorji zabeležili veliko število prijavljenih iz različnih slovenskih mest ter sosednjih držav, kot so Italija, Nemčija, Hrvaška in Avstrija. Delavnice so potekale v čudovitih prostorih Biotehniške šole – vsak dan od 9.00 do 20.30.

Otvoritveni večer se je odvijal 16. avgusta na odru pred Coroninijevim dvorcem. Program, ki je izzvenel kot preplet glasbe in plesa, so oblikovali **plesalci Zavoda MN Produkcija** z odlomki iz junijske celovečerne predstave "Plesna igralnica" ter glasbeni duet **Mara Rogelja & Matija Bolčina**. Temu je sledila še predstavitev letošnjih plesnih pedagogov. Prireditev je bila izjemno kakovostno zasnovana, a žal v zadnjih letih opažamo, da ni pričakovane odzivnosti šempetrskega občinstva. Kot



Foto: Aneja in Nastja Črničoj

zanimivost letošnjega Plesnega Poletja je bila avdicija za MP3 Project. Gre za triletno plesno izobraževanje v Vidmu in Rimu, pod vodstvom Micheleja Poglianija, ki je bil tudi Nastjin in Michalov profesor ter umetniški koordinator na Codarts Rotterdam Dance Academy.

Zagotovo pa je najodmevnejši dogodek Plesnega poletja **zaključni nastop udeležencev in pedagogov na Bevkovem trgu v Novi Gorici**. Navdušenost množičnega občinstva, bučni aplavzi in številne pohvale ter izjemno kakovosten program in odlična organizacija dokazujejo, da je za nami še eno nadvse uspešno Plesno poletje.

Programski vodji Nastja Bremec in Michal Rynia ob tej priložnosti izrekata iskreno zahvalo **celotnemu izjemnemu organizacijskemu timu**, v sestavi: Jasmina Bremec, Arjana Rogelja, Mitja Bitežnik, Daša Grgič, družina Črnigoj, Matej in Daša Čebtron, Sebastjan Arčon, Mara Rogelja, Emili Bizjak, Alja Berlot in Dušan Bremec, ki prostovoljno – ljubiteljsko pripomorejo k uspešni izvedbi tega tradicionalnega, odmevnega, obsežnega in že svetovno uveljavljenega plesnega dogodka.

Nasvidenje na 15. Plesnem poletju.

Dora Levpušček

Rokometni klub Šempeter Vrtojba



Rokometni klub Šempeter Vrtojba že nekaj let uspešno tekmuje v državni ligi Rokometne zveze Slovenije. V sezoni 2015/16 so dekleta tekmovala v petih kategorijah – mlajše deklice C, mlajše deklice B, mlajše deklice A, starejše deklice A in mladinke. Pet deklet je v kategoriji kadetinj igralo še za ŽRK Izola. Največji uspeh so dosegle mlajše deklice C, ki so na zahodu zasedle prvo mesto. Junija 2016 so dekleta barve kluba zastopale

tudi na turnirju v Makarski, kjer so bile najuspešnejše mladinke, ki so osvojile odlično tretje mesto. RK Šempeter Vrtojba deluje pod sloganom **Igram rokomet, uživam za znoret** in kot tak postaja vse bolj priljubljen med mladimi na Goriškem. Trenutno v klubu trenira že 60 deklet v starosti od 8 do 18 let. Vesele bodo vsake nove soigralke.

M. Š.



Karate društvo Sakura

... iz Šempetra pri Gorici v mesecu septembru **vpisuje nove člane**, in sicer otroke, mladostnike in odrasle.

Redno vadbo izvajamo v Šempetru pri Gorici na OŠ Ivana Roba vsak torek in četrtek, od 19h do 21h!

Vabljeni k vadbi tradicionalnega karateja!

Vse potrebne informacije dobite na: 070 811 420 (Stojan) ali Alan (041 798 526)

Plezalni center DEŠ po poletnem premoru ponovno odpira svoja vrata

Po poletnem delovnem zatišju smo DEŠovci v plezalnem centru DEŠ uredil vse potrebno, da vas tudi letos povabimo na plezalno dogodivščino. Poleg plezalnih krožkov za najmlajše in malce manj mlade (vpisi že potekajo), bomo tekom leta izvedli še tečaje za pridobitev naziva pripravnik športnega plezanja, kar omogoča prijavo na izpit za Športnega plezalca 1 v okviru Komisije za športno plezanje. Za preostale obiskovalce smo pripravili 90 balvanskih smeri vseh težavnosti,

ki jim bomo mesečno dodajali nove. V mesecu novembru, decembru, januarju in februarju bomo, kot prejšnja leta, izvedli bouledr ligo, kot obliko plezalno družabnih srečanj, ki so odprtega tipa, kar pomeni, več nas je, lepše bo.

Plezanje kot rekreacija, način preživljanja prostega časa, mogoče kot način odraščanja oz. preprosto preklon med stresom delovne rutine je ena izmed mnogoterih možnosti, h kateri lahko pristopite in napolnite

nahrbtnik življenjskih izkušenj. Veseli bomo vašega obiska.

Za vse informacije smo vam na voljo preko desjezakon@gmail.com oz. osebno v prostorih Plezalnega centra DEŠ, od ponedeljka do petka, med 17.30 in 21.30.

DEŠovci

Letovanje na Debelem rtiču

Po dolgih letih smo spet izpeljali letovanje – nadstandard na Debelem rtiču, od 8. do 10. junija 2016, za vse predšolske otroke vrtca Šempeter. Udeležilo se je 64 otrok in 8 strokovnih delavcev. Z avtobusom smo se izpred vrtca Mavrica odpeljali do Kopra, kjer nas je čakala ladja in nas odpeljala do Debelega rtiča.

Tam smo preživeli nepozabne trenutke: plavali v zunanjem in notranjem bazenu, raziskovali morsko obalo, se sprehajali, družili,

pelj in plesali. VSI smo bili kot ena velika družina: otroci iz enote Zvezdica – vzgojiteljica Marija Bizjak, otroci iz enote Sonček – vzgojiteljica Vanja Kulnik in pomočnica vzgojiteljice Vanja Vrtovec, otroci iz enote Žarek – vzgojiteljica Mateja Pahor in pomočnica vzgojiteljice Špela Pesek Vidovič in otroci iz enote Mavrica – vzgojiteljica Alenka Šink Mihelj, pomočnik vzgojiteljice Primož Barle in pomočnica ravnateljice za vrtce Matejka Kandus.

Dokazali smo, da smo res veliki in da jeseni lahko odkorakamo v prvi razred. Kot kolektiv pa smo veseli, da so nam starši omogočili in zaupali otroke, da izkusijo tako čudovito izkušnjo.

Uživali smo.

*Matejka Kandus,
Pomočnica ravnateljice za vrtce*





Počitniško varstvo

Počitniško varstvo v okviru KŠTM Šempeter-Vrtojba ter občine Šempeter-Vrtojba, je letos potekalo od 27. junija vse do 29. julija. Varstvo je vsak teden obiskalo okoli triinštirideset otrok iz Šempetra, Vrtojbe ter okolice.

Ob ponedeljkih smo se zbrali pred Šempetrsko šolo, kjer smo začeli z jutranjo telovadbo, ki otrokom ni bila najbolj po godu. Otroci so se med seboj spoznali z različnimi igrami in nato preizkusili svoje zmogljivosti na plezalni steni, kjer so nas spremljali izkušeni plezalci. Po odličnem kosilu smo izvedli štafetne igre ter druga zanimiva tekmovanja, kot so skok v daljino in še marsikaj.

Ob torkih smo se po običajni jutranji telovadbi odpravili na krajši pohod proti Vrtojbi, kjer so nas ob začetku

trim steze pričakali konjički. Otroci so se tako lahko preizkusili v jahanju in uživali v naravi.

Srede so bile za fante najbolj zanimive. Odpravili smo se namreč na Gas poletje, kjer smo se v spremstvu starejših peljali z gokarti ter se zabavali z vodnimi igrami. Plezali smo po vodnem gradu in se oblivali, da smo tako lažje premagali "naporno" pot do šole.

Četrтки so pripadali puncam oziroma bolj glasbenim dušam. V Mladinskem centru v Vrtojbi, smo se prepustili plesnim ritmom ter se učili tujih jezikov. Preizkusili smo se tudi v balinanju, na koncu pa smo za nagrado utrujeni pogledali še kakšno risanko.

Ob težko pričakovanih petkih smo se z mestnim avtobusom odpravili na novogoriški bazen, kjer smo cel dan uživali na sončku ter izvajali mnoge vodne aktivnosti.

Vsak dan smo se v prostem času posvetili tudi risanju oziroma ustvarjanju, tako da se je za vsakogar našlo nekaj, kar mu je bilo všeč.

Animatorji smo uživali in smo bili veseli tako velikega števila otrok in si želimo, da bi bilo tako tudi v prihodnje.

Kaja Koglot



Oktober, svetovni mesec boja proti raku dojk

Tudi letošnji oktober bo potekal v znamenju rožnate pentlje, simbola boja proti raku dojk, ki je še vedno najpogostejši rak pri ženskah. V ta namen smo o raku na dojkah spregovorili s specialistom na tem področju, Vanjo Jelinčičem, dr. med., specialist gin., ki nam je predstavil bolezen samo in njeno diagnosticiranje in zdravljenje.

Rak na dojkah je najpogostejši rak pri ženskah. Vsako leto za rakom na dojki zboli 0,1 odstotka žensk in številka naj bi bila v porastu. Kaj je po vašem mnenju krivo za tako velik odstotek obolevanja in kaj vpliva na porast tovrstne bolezni?

Težko vam odgovorim na to vprašanje, saj obstaja več faktorjev, ki vplivajo na nastanek raka, med katerimi bi lahko omenil tako genetske kot ambientalne dejavnike in sam način življenja. Med krivce nastanka raka lahko štejemo tudi rodnost in jemanje različnih

hormonskih sredstev. Rad bi pa povedal, da rak na dojkah ni več v porastu, kar opažamo tudi na našem območju, saj Severno Primorska že nekaj let ni več med najbolj prizadetimi regijami v Sloveniji.

Kateri so glavni dejavniki tveganja?

Med dejavniki naj najprej omenim genetski faktor, saj naj bi bilo genetskega raka med 7- in 9-odstotki vseh obolenj. Potem pa, kot že rečeno, pozno odločanje za prvega

otroka, ženske, ki nikoli niso dojile, oz. so dojile zelo pozno, hormonski tretmaji, ki pomagajo pri zanositvi, tako imenovane nezdrave navade in razvade in debelost. Predvsem pa je rak na dojkah bolezen razvite družbe, na ruralnih območjih se rakava obolenja le redko pojavljajo, razvite družbe pa se s to boleznijo dnevno borijo. Naj vam predstavim tipičen primer Japonske, kjer obolenja z rakom na dojkah skoraj ne poznajo, v primeru pa da se japonska državljanka preseli v Ameriko, zboli



Foto: Hologic (www.hologic.com)

dobro je vedeti

za rakom na dojkah prav tako kot Američanke, tako da bi tukaj lahko omenili tudi sam vpliv okolja.

Med dejavnike tveganja spada tudi višja starost prve nosečnosti, kaj sploh pomeni višja starost?

Višja starost prve nosečnosti ne spada pod prave dejavnike tveganja. Ženska naj bi bila zaščitena, če bi rodila tja do 20-ega leta starosti, kar je pa čez 30-o leto, se smatra za višjo starost, ki naj bi pripomogla nek minimalni odmerek tveganja. Kot pa sami veste, je danes normalno, da ženske prvega otroka rodijo med 30-im in 40-im letom.

Uporaba oralnih kontracepcijskih sredstev je tvegana za nastanek raka na dojki. Zakaj se jo še vedno predpisuje in katera kontracepcija je tako rekoč najmanj škodljiva in seveda učinkovita?

Tukaj bi vas kar popravil, saj ni dokazov, da bi kontracepcijska sredstva pripomogla pri samem nastanku rakastih obolenj, nekateri celo dokazujejo, da jemanje tovrstnih sredstev deluje kot zaščita, saj naj bi ženska z vnosom minimalne doze hormona umirjala njen hormonski ustroj in ker med samim jemanjem tovrstnih sredstev jajčniki mirujejo, potem takem dokazujejo, da ima s tem ženska manj tveganja za razna rakasta obolenja. Obstajajo pa seveda tudi nasprotujoče si študije, ki dokazujejo nek minimalen porast samih obolenj, ampak zaenkrat ne obstajajo še nobeni trdni dokazi, da bi kontracepcijska sredstva povzročala rakaste tvorbe.

Tudi dednost spada med dejavnike tveganja, zanima me, na katero dednost je potrebno dati večjo pozornost?

Predvsem je potrebno biti pozoren na dedovanje po materini strani, očetova veja na tveganje nič ne vpliva. Pri dedovanju pa je potrebno povedati, da ne govorimo o dednem raku, govorimo le o višji družinski obremenjenosti. Dedni rak je le v primeru, ko je dokazan pozitiven gen BRCA 1 ali 2 (gen, ki vpliva na nastanek raka na dojkah) ali pozitiven gen OVCA 1 ali 2 (gen, ki vpliva na nastanek raka na jajčnikih).

Se pri ženskah, ki imajo višje tveganje za obolenje, opravlja drugačne kontrole in preventivo?

Pri ženskah z rakom na dojkah v družini se začne diagnostika malce prej. Normalno začenjamo z diagnostiko po 50. letu starosti, pri ženskah z višjim tveganjem pa začenjamo z diagnostiko takoj po 40. letu starosti z rednimi mamografskimi pregledi. Lahko pa preventivno kontroliramo žene že po 30. letu z ultrazvočno in klinično preiskavo.

Rak na dojkah se v redkih primerih pojavi tudi pri moških, zakaj moški zbolijo za rakom na dojki in kakšen je zdravstveni postopek pri moškemu?

Moški resnično zelo malo zbolevajo za rakom na dojkah, tukaj govorimo o treh promilih procenta obolelih moških za to boleznijo. Diagnostika pa je enaka kot pri ženskah.

Kakšni so znaki raka na dojki?

Najbolj tipičen znak je sama zatrdlina v dojki, ki je ženska do takrat ni otipala. Običajno govorimo o trdih zatrdlinah, ki se ne zmanjšujejo, kvečjemu rastejo in so neodvisne od samega cikla. Če se pri ženski pojavi na primer žleznati vozlič, se le-ta s ciklusom spreminja, rak pa ostaja isti ali se njegove dimenzije večajo.

Ženske naj bi se preventivno redno samopregledovale in redno obiskovale ginekologa. Kakšen je vaš nasvet glede samokontrol in kdaj svetujete ženskam, da gredo na prvi preventivni pregled k zdravniku?

Po 30. letu priporočam prvi pregled v ambulantni za bolezni dojk, enkrat mesečno pa naj bi se ženske samopregledovale in v primeru, da opazijo kakršno koli spremembo na dojki, naj se nemudoma naročijo pri zdravniku, da preveri resnost same spremembe.

Zdravniki ginekologi raka na dojkah ugotavljajo s pomočjo mamografije in z drugimi orodji in stroji. Kako pri vas ugotavljate kakršne koli spremembe na dojkah in v čem se tej postopki razlikujejo?

Preventivni pregledi se opravljajo z mamografom, kot sem že povedal, običajno po 50. letu starosti, pred tem pa lahko opravimo tudi ultrazvočne kontrole. Magnetna resonanca se uporablja samo pri točno določenih primerih. V naši ambulantni imamo mamograf in seveda opravljamo tudi ultrazvočne preiskave.

Ali obstajajo kakšna preventivna zdravila?

Ne, obstaja samo zgodnja diagnostika, zdravljen za preventivo ni.

Veliko se govori o preventivi z radikalno kirurgijo, kjer se odstrani ena ali obe dojki. Kakšno je vaše mnenje o tovrstnem posegu?

Za radikalno kirurgijo se lahko odločijo ženske, s pozitivnim testom za gen, ki povzroča rakaste spremembe (BRCA 1 ali 2 in OVCA 1 ali 2) in ženske, ki zbolijo za rakom na dojkah pred 50. letom starosti in imajo v družinski verigi vsaj dve obolenji z rakom na dojkah. Ni pa to kirurgija, za katero bi se lahko kdor koli odločil in si brez težav dal odstraniti dojke.

Kolikšna je uspešnost zdravljenja raka na dojkah?

Danes je uspešnost zdravljenja, če ne gre za zanemarljiv primer, od 90- do 96-odstotna.

Kaj lahko naredimo ženske preventivno proti raku na dojkah?

Težko se je izogniti samemu raku, svetujem le zgodnje odkrivanje tako raka na dojkah kot vse druge oblike rakavih obolenj. Mislim, da je najpomembnejše prav zgodnje odkrivanje in samokontrola. Prav je, da se ženska naroči pri zdravniku vsakič, ko na dojkah opazi kakršno koli spremembo, da ji lahko specialist poda prave odgovore na njene dvome o tem, ali je sprememba sumljiva ali ni. Svetoval bi tudi mladim ženskam in ženskam, ki končajo z dojenjem, da opravijo preventivni pregled, ker se zadnje čase starost obolevanja niža. Nosečnice in doječe matere naj bodo še bolj pozorne na spremembe na dojkah, saj če se v tem obdobju karkoli pojavi, so prognoze po večini slabše.

Lara Soban

Kaj narediti, da vam denar ne bo uhajal skozi ovoj stavbe?

Gospodinjstvo se znajde na pragu energetske revščine, ko si le s težavo privošči zadovoljitev osnovnih energetskih potreb (ogrevanje, električna energija in topla voda) oziroma, ko za energetske storitve porabi več kot 10 % svojih dohodkov. Ocene kažejo, da v Evropi pod pragom energetske revščine živi od 50 do 125 milijonov ljudi. V Sloveniji je po raziskavi Umarja takih gospodinjstev 30 %.

Kaj lahko naredimo, da zmanjšamo potrebo po energiji in s tem tudi strošek za energijo? Kot prvi ukrep se moramo varčno obnašati, šele nato pride na vrsto nameščanje varčnih sijalk, tesnil za okna, varčnih nastavkov za pipe in tuše, itd. Sledjo investicije v boljšo izolacijo stavbe (glej spodnjo sliko), novih oken in nazadnje odločitev za učinkovitejši način ogrevanja, v kolikor je to mogoče. Navedene ukrepe velja izvajati v prej naštetem vrstnem redu, saj nam nič ne pomaga, da bivamo v toplotno zelo dobro izolirani stavbi, če sami nismo varčni ter nepravilno prezračujemo in trošimo veliko dragocene energije.

V nadaljevanju so podani ukrepi na toplotno izolacijo zunanega ovoja stavbe. Slednjega sestavljajo vsi tisti strukturni materiali in obloge, ki zaključujejo stavbo in ločujejo notranje prostore od zunanega okolja (fasada, okna in vrata, streha, tla).

V spodnji tabeli so povzeti možni prihranki energije, višina investicije in povračilna doba za posamezen ukrep.

Zgoraj opisani prihranki veljajo ob izvedbi samo enega ukrepa. Ob izvedbi več ukrepov je potrebno upoštevati medsebojne učinke, tako lahko celovita prenova ovoja stavbe doseže okrog 50 % prihranka toplotne energije. Seveda na dosežen delež prihrankov vpliva več vidikov: tehničen potencial na določenem objektu, načrtovanje, izbira materialov, izvedba in seveda tudi uporabnik sam, ki lahko z varčnim ravnanjem veliko prihrani pri rabi energije.

Za navedene in podobne ukrepe lahko pri Ekoskladu pridobite nepovratna sredstva ali kredit z nižjo obrestno mero. Višina nepovratnih sredstev za posamezen ukrep ter zahteve razpisov so objavljeni na spletni strani www.ekosklad.si.

Ukrep sanacije ovoja stavbe je prav gotovo smiseln, sploh za nekoliko starejše objekte, ki nimajo dodatne toplotne izolacije. Na dolgi rok se investicija poplača tako v obliki prihranjene energije, kot tudi denarja in nenazadnje večjega bivalnega udobja.

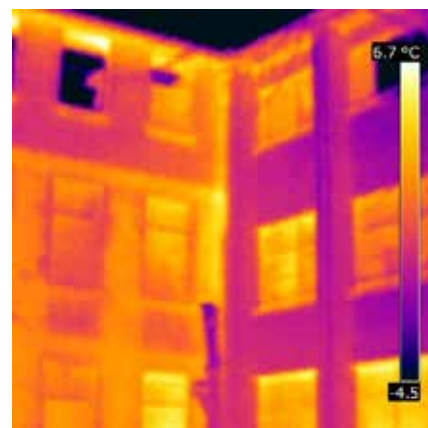
Članek z nasveti na poti k energetski učinkovitosti je podprt v okviru

strateškega projekta Alterenergy, ki se izvaja znotraj Jadranskega programa čezmejnega sodelovanja IPA.

Ustvarjamo obnovljivo prihodnost!



Opis ukrepa	Možen prihranek toplote	Investicija	Povračilna doba
Izolacija fasade (12 cm izolacije)	20–25 %	visoka	visoka
Izolacija strehe (20 cm izolacije)	do 11 %	odvisna od vrste strehe	odvisna od investicije
Izolacija stropa v kleti (6 cm)	do 6 %	srednja	srednja
Zamenjava starih oken z energijsko učinkovitimi (toplotna prehodnost 1,1 W/m ² K)	do 20 %	visoka	srednja
Tesnjenje oken	do 20 %	nizka	nizka
Senčila na južni strani zgradbe	do 20 %	srednja	visoka



Iz termografskega posnetka je razvidno večje "uhajanje toplote" skozi levo toplotno slabo izolirano fasado.

“Lepa je moja dežela” – glasbeno-recitacijska prireditev ob prazniku sv. Petra



Letošnje praznovanje sv. Petra smo v Kulturno umetniškem društvu Šempeter obeležili 25. junija, na dan, ko je naša domovina praznovala 25-letnico samostojnosti in neodvisnosti. Idejo za vsebino prireditve smo dobili prav v tem pomembnem datumu, ki smo mu želeli dati prav posebno težo. Sporočilo naše tradicionalne junijske prireditve smo zato obarvali domoljubno in če ga zapišemo po facebookovsko, bi ga lahko strnili z naslednjimi besedami: **#sLOVenija#moja dežela#lepote#ponos#srebrni jubilej#**. Vse naštetu smo kot darilo zavili v glasbeno-recitacijsko prireditev “Lepa je moja dežela” v režiji Majde Arčon in ga izročili naši zvesti publiki.

Program smo oblikovali skupaj z Mešanim pevskim zborom Vrtojba pod vodstvom Zdravka Lebana in Goriškimi harmonikarji iz Rožne Doline, ki so nas razveselili s slovenskimi pesmimi. Piko na i letošnji prireditvi pa so dodali mladi recitatorji Lea Klančič, Kristina Turk, Vida Lestan in Matej Turk, ki so peto in igrano pesem povezali z recitacijami slovenskih literarnih umetnikov, kot so France Prešeren, Ivan Cankar, Oton Župančič, Simon

Gregorčič, Alojz Gradnik, Ivan Rob, Ljubka Šorli, Tone Pavček, Janez Menart, Matej Bor, Ivan Zorman in Tone Kuntner. Njihove izbrane misli in verzi govorijo o navezanosti na domovino, pa tudi o zaskrbljenosti nad njeno usodo.

Trud vseh sodelujočih je bil poplačan z aplavzom zadovoljne publike, zato verjamemo, da so naši poslušalci v prireditvi uživali, se mogoče zamislili pa tudi nasmejali. Seveda v društvu že kujemo plane za naslednje leto. Vas zanimajo naši dogodki? Napovednik lahko spremljate na našem FB profilu ter spletni strani www.kud-sempeter.si. Jesen bo še bogata.

Jerica Turk,
Kulturno umetniško društvo
Šempeter

Nova knjiga našega domačina

Študentje našega letnika je deseta jubilejna knjiga šempetrskega pisatelja Vinka Korošaka.

Knjiga ponuja zabavno branje, popestrjeno s fotografijami iz spominov življenja študentov gozdarskega letnika kmalu po drugi svetovni vojni. Opisani letnik študentov se srečuje vsako leto v drugem kraju Slovenije in obuja spomine. Za pokušino si preberite odlomek iz knjige: “**...Se spomniš tistega... Si bil zraven... Kako se je končalo, saj veš... Ja, oni je že mrtev, takrat pa je bil zaljubljen v... Kakšna baba je bila... Garali smo in tudi pili... Ne, tega se ne spomnim, daj, povej... Profesorji so bili taki, kakršni smo mi danes... Nekateri boljši, drugi slabši... Enako je bilo s študenti...**”

Največ je zgodb iz študentskega življenja na terenskih vajah, po grapah in gozdovih, (zajeti so predvsem zabavni dogodki), prikazuje pa tudi takratni visokošolski študij, življenje študentov za njihov obstanek, o družbenih razmerah, ne manjkajo niti ljubezenske zgodbe ... Vse Korošakove knjige so v nekem oziru zgodovina, pisana poljudno, tako kot ga piše življenje. Marsikaj je izgledalo neresno, zelo resni pa so bili njihovi življenjski dosežki.

Zaključna misel iz uvoda h knjigi: “*Brez zavzetega študija ne bi bilo uspeha in brez zabav ne lepote življenja. Tudi ne lepih spominov.*”

V. K.





Alma Photography, zgodba o ljubezni in fotografiji

Ko ljubezen združi dve sorodni duši, ki ugotovita, da ju poleg ljubezni združuje še strast do fotografije, je to čarobna formula za nastanek nečesa magičnega in dobrega. Tako je nastala Alma Photography, ki vaše spomine in najlepše trenutke natisne v prekrasne fotografije, ki bodo za vedno pustile prekrasne spomine in vas ganile vsakič, ko jih boste ponovno pogledali. To je zgodba Danijele in Bojana Pipalovića iz Šempetra, ki sta poleg skupne življenjske poti začela pisati tudi prekrasno poslovno pot, ki žanje veliko uspehov in tokrat krasi tudi našo jesensko naslovnico. Pa spoznajmo ta mladi par in njuno zgodbo.

Kdaj sta se prvič srečala s fotografijo in kako sta ugotovila, da je to tisto, s čimer bi se najraje ukvarjala?

Bojan se s fotografijo ukvarja že vrsto let, vendar je vedno užival v fotografiranju različnih športov in športnih prireditev. Ko sva se poročila, sem se noro zaljubila v poroke in svetovala sem mu, da bi morda začeli delati nekaj tudi v tej smeri. Po rojstvu najinega sina pa sem videla, kaj vse lahko naredi fotoaparati ob tako lepem in malem bitju, zato sva začela poleg porok fotografirati tudi novorojenčke, otroke, malčke in seveda družine, v čimer oba neizmerno uživava.

Nista samo poročena, ampak sta tudi profesionalna partnerja. Kako

sta dobila to drugo skupno pot? Ali vaju je fotografija ujela in vaju združila v prelepo družinico?

Ne, fotografija naju ni združila, naju pa definitivno sedaj zelo povezuje.



Vedno rada rečeva, da delujeva kot celota, sestavljena iz dveh polovic, ki se zelo dobro dopolnjujeta, saj se najine ideje vedno združijo v nekaj čarobnega in prelepega.

Sta se o fotografiji kjerkoli izobraževala ali sta samouka?

Sama o fotografiji nisem vedela popolnoma nič, imam le občutek za estetiko in vem, kaj je lepo. To sem združila z Bojanovim znanjem, ki si ga je pridobil sam. Z veliko izkušnjami sva postala to, kar sva.

Ljubezen do fotografije vaju je pripeljala do ustanovitve pravega fotografskega podjetja. S čim vse se ukvarja Alma Photography?

Alma Photography se ukvarja s fotografijo in kot sem že omenila, sva najbolj prisotna pri fotografiranju porok, družin, novorojenčkov, otrok in malčkov, seveda ponuja tudi portretno fotografijo in fotografiranje raznih dogodkov ali osebnih praznovanj. V najinem delu zelo uživava in upava, da bova z delom nadaljevala za vedno.

Kaj vama sploh Alma Photography pomeni? Verjamem, da se za tem prelepim imenom skriva posebna zgodba.

Podjetje je za naju vse, saj uživava v tem, kar delava in zelo rada riševa nasmeške na obrazu ljudi. Ko vidiš stranko, ki je med samim fotografiranjem srečna, nasmejana in sproščena in ko je presrečna ob pogledu na končni izdelek, je to za naju popolna zmaga, ki nas osrečuje in dodatno motivira. Najino poslovno pot sva začela pod imenom Foto Utrinek, ampak ko sva začela najin posel širiti v tujino, sva se srečala s prvimi težavicami, saj stranke iz tujih držav niso vedele, kaj naše ime pomeni in kako se sploh izgovori ali napiše. Tako sva veliko časa razmišljala o spremembi imena in iskala sva nekaj globljega, nekaj s širšim pomenom, nekaj, kar naju resnično zaznamuje in bi bilo razumljivo za vsakogar. Ime Alma sem sestavila iz začetnic imen najin角度 sinov, Aleks in Matija, tako da je ime za naju še toliko bolj pomembno, saj združuje najina največja zaklada v najino delo, ki nas zelo osrečuje in dopolnjuje.

Vajina zgodba je polna ljubezni in družinske sreče. Sta morda tudi pri fotografiranju bolj fokusirana na fotografiranje družin, ali je vajin spekter širši?

Največkrat se pred Bojanov objektiv postavijo družine in nosečnice, v sezoni porok pa imava veliko dela tudi na tem področju. Seveda pa sva odprta za kakršnokoli fotografiranje, veliko fotografirava krste, rojstnodnevne zabave, razne portrete in različne druge projekte, ki si jih stranke zaželijo.

Delo z otroki ni vedno enostavno. Kako poteka vajin *photoshooting* z najmlajšimi, kako izpeljeta celoten projekt, da postanejo fotografije resnično tako brežhibne, kot ste nam jih predstavila?

Pri delu z malimi nadobudneži klasično poziranje ne pride v poštev, zato sva midva tista, ki se malčkom prilagodiva in jim skušava slediti in ugoditi njihovim željam. Tukaj pride do izraza tudi moja norčavost, s katero privabljam otroške nasmeške na obraze in skušam fotografiranje narediti zabavno, norčavo in seveda za vsakogar nepozabno. Priznam, da otroke večkrat "podkupim" tudi s kakšnim bombončkom, ampak to je del naše igre.

Fotografiranje novorojenčkov pa poteka medtem ko spi, zato je pomembno, da se fotografiranje opravi v prvih dveh tednih po rojstvu.

Na katero fotografijo sta najbolj ponosna?

Ponosna sva na vsako fotografijo, ki naše stranke gani do solz. Teh je na najino veselje ogromno.

Nam lahko zaupata vajine načrte in cilje za prihodnost in povejta nam, kje in kako vas lahko stranke kontaktirajo?

Vedno strmiva k temu, da se izpopolnjujemo in da postajava iz dneva v dan boljše. Uživava v tem, da osrečujemo ljudi in da za naše stranke ustvarjamo prekrasne in čarobne spomine, ki so večni, kot upava, da bo večno tudi najino delo.

Najdete pa naju na Facebook strani (Alma Photography), ter na spletni strani www.alma-photography.com.

Lara Soban



Družina Pipalović.



Alja Kisilak: “Najbolj me veseli povezovanje konj in ljudi.”



Alja Kisilak, po rodu iz Šempetra pri Gorici, je svoje življenje posvetila plemenitim živalim – konjem. Po izobrazbi je univ. dipl. inženirka zootehnike, diplomirala pa je iz psihologije konja (komunikacija in učenje). S konji se ukvarja poklicno kot inštruktorica jahanja v Sloveniji in Italiji, tekmovala je v dresuri in preskakovanju ovir ter delala kot terapevtka s pomočjo konja. Ima večletne izkušnje pri izvajanju psihoterapije s pomočjo konja, ki jih je pridobila v Mladinskem Klimatskem Zdravilišču Rakitna. Udeležuje se seminarjev in konferenc v tujini (Nizozemska, Anglija, Italija, Nemčija in Avstrija) in se izobražuje za mednarodno inštruktorico Straightness Traininga¹ konj. Objavila je že več strokovnih člankov v Reviji o konjih. Redno objavlja tudi v časopisu Glas dežele. Njeno jahalno šolo najdemo na idilični lokaciji nad Lokavcem pri Ajdovščini. Pri delu ji zelo stojita ob strani partner in obe družini. Z njihovo pomočjo ji je uspelo uresničiti dolgoletne sanje, da lahko trenira svoje konje in konje strank doma. Več o Alji si lahko preberete na njeni spletni strani www.cavallista.com.

Alja, s konji se ukvarjaš že od ranega otroštva. Kaj te pri teh živalih najbolj navdihuje?

Na prvem mestu ta njihova učljivost, dialog in način kako ti oni pomagajo osebnostno zrasti, premagovati določene strahove, konflikte, se znati veseliti uspehov ... Na nek način postati boljši. Druga stvar pa je čisto ta “droga”, ko se usedeš na konja, se gibaš z ogromnim bitjem in z njim komuniciraš brez besed, skoraj telepatsko. Ko napreduješ v dresuri, vedno bolj čutiš napor in zagnanost, ki ju konj da od sebe in s tem

gibanjem te ponese s sabo. Takrat se ti za trenutek zazdi, da izgineta čas in prostor. V teh redkih trenutkih se počutiš eno z njim.

Kako bi ti opisala konje? Kakšne so njihove značajske lastnosti?

Konji so si med seboj tako različni, kot smo si ljudje, psi ali druge živali. Eni so igrivi in radovedni, drugi bi radi le jedli in spali cele dneve, eni so zelo zagnani, tekmovalni, bojeviti, bolj kot delajo bolj so zadovoljni. Vsak konj je zgodba zase, napiše ga njegovo življenje in izkušnje v

otroštvu ter med procesom uvajanja v jahanje.

Kaj vse trenutno obsega tvoje delo s konji?

Trenutno se najbolj ukvarjam z učenjem jahanja mladih konj in korekcijo športnih ali rekreativnih konj. Med treningom ali korekcijo poskušam odpraviti določene neželene vedenjske vzorce (agresivnost, prestrašenost, neposlušnost, itd.). Pripravljam tudi jahače za tekme v jahanju na dolge razdalje (endurancu), dresuri in

preskakovanju ovir z individualnimi lekcijami ali v obliki seminarjev.

Poleg tega imam nekaj tečajnikov začetnikov in organiziram delavnice za ljudi, ki nimajo izkušenj s konji. V delavnice vključujem pedagoške pristope in zanimive vaje, ki sem jih uporabljala, ko sem delala kot terapevtka s pomočjo konja. Trudim se povezati človeka in konja na varen način – ju učiti prave medsebojne komunikacije.

Koliko ur dnevno posvetiš konjem?

Večinoma kar ves dan. Ur ne štejem. Delo s konji mi je v užitek. Seveda tudi jaz rabim en dan v tednu in en mesec v letu popolnoma brez konj. Pavza mora biti, da prideš nazaj bolj svež in bolj zgnan.

Kakšno nego potrebuje konj?

Nekdo, ki se na novo odloča za konja, rabi predvsem veliko znanja, časa in denarja. Če so konju zagotovljene njegove biološke potrebe – gibanje, prava krma in družba, lahko rečemo, da ni zahteven. Če je ene od teh stvari preveč ali premalo, potem je konj v stresu in je dovzetnejši za razna obolenja ali poškodbe.

Kaj konja motivira, da z veseljem sodeluje s človekom, da ga lahko izšolaš?

Mislim, da je to interakcija igre in komunikacije. Skozi igro mu omogočiš njegovo gibanje in izražanje. Če želeno vedenje nagraduješ v pravem trenutku, ga bo konj raje izvajal. Nagraduje se lahko s hrano, prenehanjem dela, božanjem ali pohvalo, da začuti, da je naredil prav.

Alja, ljudem skušaš približati svet konja. Katerim skupinam ljudi so namenjeni tvoji tečaji?

Imam res širok spekter tečajnikov od že izkušenih jahačev, tekmovalcev, ki bi radi izboljšali svoje jahalne veščine, starostnikov, ki so jahali v mladosti in bi radi spet začeli, do majhnih otrok. Skratka ljudi vseh starosti in znanja. Prilagodim se vsakemu, ki ima željo po druženju s konji in po znanju. Dogovarjam se tudi za sodelovanje s hipoterapevtko¹, ki bo s pomočjo mojih konj izvajala terapije. Tudi sama sem EAGALA certificirana za izvajanje aktivnosti in terapije s

pomočjo konja, vendar trenutno ne izvajam takih terapij.

Tvoje znanje o konjih je zelo poglobljeno, lahko bi rekli, da jih poznaš v dušo. Kateri uspeh v tvoji dosedanji karieri ti največ pomeni?

Dosežkov ne gledam v smislu pokalov, rozet in podobnih stvari, ampak bolj na to, kako konj napreduje tekom treninga, da lahko takoj ugotovim, kaj mu paše in popravim stvari, ki jih ne želim. Več kot tekmovalni dosežki mi pomeni to, da lahko čim bolje treniram konja in človeka, da jima pomagam dobiti skupen jezik. Najbolj sem vesela napredkov in uspehov svojih tečajnikov in njihovih konj.

Imaš tudi svoje konje?

Imam šest let staro kobilo Odisejo (slovenska toplokrvna, skakalna linija) in tri leta starega ponija Grifa, pasme valižanski poni.

Katere konjeniške discipline so trenutno najbolj popularne?

Od športnih konjeniški disciplin je še vedno najbolj popularno preskakovanje ovir, zelo napreduje tudi endurance – vzdržljivostno jahanje in vestern način jahanja s pasmo quarter horse, t. i. “kavbojskimi” konji. Zadnjih nekaj let je tudi vedno več urejenih prog za rekreativne jahače v naravi.

Katera pasma konj ti je najljubša in zakaj?

Nizozemska toplokrvna, ker je to tipičen športen tip konja in ker imajo dobre linije, tako za preskakovanje, kot tudi za dresuro. Imela sem možnost delati z njimi in vseč mi je tako po zunanosti, kot tudi karakternost. Všeč mi je tudi španski tip konja andaluzijec zaradi vročerkvnosti, gracioznosti gibanja in sposobnosti za izvajanje težjih dresurnih vaj.

Kaj poleg dela s konji še zapolnjuje tvoj prosti čas? S čim se še rada ukvarjaš?

Zelo rada rišem in rezljam iz lesa. To me popolnoma sprosti. Obožujem potovanja, saj na njih “dozoriš”. Včasih napišem tudi kakšno zgodnico za otroke. Običajno so to satire s poučnim naukom, v katerih nastopajo živali.

Kakšni so tvoji cilji in želje na področju dela s konji za naprej? Kako se vidiš čez deset let?

Vsekakor si želim nadaljevati s ST akademijo, ki mi je pisana na kožo. Želim biti malo bolj prisotna v tekmovalnem prostoru, razviti svojo blagovno znamko Cavallista v širšem obsegu in v sodelovanju s strokovnimi sodelavci. Želim si oblikovati tim isto mislečih inštruktorjev, ki delajo za dobrobit konja in ustanoviti ustanovo, ki bi nudila strokovna izobraževanja.

Tina Gabrijelčič



Foto: Dance with Guru

Sebastjan Bahur: "Uživajte in ahtejte se!"



Triindvajset letni Sebastjan Bahur iz Šempetra pri Gorici ni le fant, ki ga je življenje zaznamovalo s padcem iz motokrosa ter ga kot tetraplegika prikovalo na invalidski voziček, temveč je nekdo, ki te zaznamuje na način, da začneš življenje ceniti takšno kot je, da si se pripravljen za svoje ideale in želje boriti. V sebi nosi upanje, dobro voljo, in nepopisno energijo, ki prevzame. Ko zreš v njegove oči vidiš mladost, hrepenje, razposajenost in upanje, pa vendar tudi trenutke velikih življenjskih vprašanj in spoznanj. Vsemu temu navkljub Sebastjan ostaja preprost in srčen fant in ker je tudi mene prevzel, sem se odločila njegovo videnje sveta deliti z vami, da bi uzrli in ljubili vse kar nam je dano.

Če bi ti nekdo rekel, pripoveduj mi o sebi, kaj bi povedal?

Da sem sproščen, imam zelo rad adrenalin, dogajanje in neumnosti in nimam rad opravil.

Pri svojih devetnajstih letih si doživel veliko življenjsko preizkušnjo, v svojem najljubšem športu, motokrosu. Poškodoval si se in postal tetraplegik. A nam lahko poveš, kaj pomeni danes triindvajsetletnemu fantu takšno življenje?

Točno dva tedna pred svojim devetnajstim letom se je zgodila nesreča. Ni mi lahko, saj kot tetraplegik imaš vsak dan kakšen

problem, psihičen ali fizičen. Vsak dan se trudim, da sem čim bolj vesel, skušam čim manj razmišljati, o tistem, kar nimam in poskušam živeti svoj vsak dan čim bolje kar se da. Drži me pokonci predvsem dejstvo, da imam ob sebi družino, prijatelje, predvsem pa brate.

Kar se tiče fizičnih težav, pa imam veliko bolečin, pogosto vročino in razna vnetja. Biti tetraplegik ni samo, da sediš na vozičku in se ne moreš gibati, ampak predstavlja tudi padec telesne odpornosti in posledično veliko dodatnih zdravstvenih težav.

Kako se tvoje življenje danes razlikuje od tistega pred nesrečo?

Največjo razliko občutim v izgubi samostojnosti. Prej sem lahko počel, kar sem želel, zdaj pa sem popolnoma odvisen od drugih. Izguba samostojnosti je zame muka, težko to opišem z besedami. In to se mi je zgodilo ravno v letih, ko je najbolj težko, v letih, ko bi se še moral znoret in pohajat s prijatelji. Jaz pa moram tu počivat, saj sem veliko bolj utrujen kot prej. Glava dela isto kot prej, če ne še bolj, telo pa ne pusti, to je najtežje.

Kaj pa tvoje želje in prizadevanja, čustva itd. Vse to se je spremenilo?

Vse to ostaja isto. Če bi zdaj ozdravel, bi takoj sedel na motor. Bi pa veliko bolj cenil življenje, priznam. Že dejstvo, da bi lahko jutraj sam vstal iz postelje in šel pod tuš, bi mi pomenilo nebesa. Stvari, ki so se mi enkrat zdele samoumevne in nepomembne, bi mi sedaj pomenile res veliko.

Ko danes gledaš nazaj, vidiš kakšen razlog v tem, kar se ti je zgodilo? Se ti zdi, da te je življenje želelo česa naučiti, na kaj opomniti, s tem kar se ti je zgodilo?

Mogoče, ne vem ... Pravijo, da je vse za nekaj dobro, a vedno znova se vprašam, zakaj mi je bilo potrebno prav to doživeti? Je pa res, da ko pogledam zdaj nazaj, lahko rečem, da sem imel res vse, pa nisem bil zadovoljen, vedno sem želel še nekaj. Zdaj pa si želim samo tisto, kar sem vedno imel, zdravje.

Povej mi, kaj sploh pomeni biti tetraplegik?

Pri meni gre za poškodbo četrtega vratnega vretenca, kar pomeni, da od ramen dol ne moram nič premikati, oziroma lahko malo premikam roke, vendar si z njimi ne morem pomagati. Od ramen dol čutim ravno malo dotika, kot neke vrste mravljinčenje. Ne čutim pa vode na koži, tudi bolečine ne. Od ramen gor pa je vse normalno. Gre za milimetrsko mejo, od katere

navzgor deluje vse normalno, milimeter dol pa ne čutim nič.

Se ti zdi, da se tvoje zaznavanje, dojemanje sveta razlikuje od dojemanja sveta ostalih tvojih sovrstnikov, ki niso tetraplegiki?

Vsak ima svoje težave. O, ostali imajo take težave, kot sem jih imel tudi sam, preden sem postal tetraplegik. Povsod vidijo neke probleme, se sekirajo, jaz pa tega ne vidim več tako kot oni. Spoznal sem, da ne rabiš nič drugega kot zdravje in dobro klapo, res ne rabimo velikih stvari.

Kako gleda okolica nate, kako se odziva na tvoje stanje?

Na začetku me je motilo, ko te pogledujejo, s časom pa se tega navadiš. Pogosto, ko gre mimo mene mularija s starši, sprašuje, kaj je s tem. Če slišim, jih vedno pohecem z besedami, to je zato, ker nisem ubogal staršev ali pa jim rečem, naj ne skačejo v vodo. Moja klapa pa se je že povsem navadila na moje stanje, pogosto pozabijo, da sem na vozičku in delajo z mano, kot bi bil zdrav.

Kaj ne moreš več počet, kar si prej rad počel? Kaj od tega najbolj pogrešaš?

Najbolj pogrešam občutek tople vode na koži. Če bi ozdravel, bi si takoj nabavil kamper in odpotoval na morje s kakšno fajno prijateljico, pa vozil bi se z motorjem. Eno leto bi si privoščil le zase, za relaksacijo, za pohajanje.

Kaj ti danes v življenju največ pomeni?

Bratje in prijatelji, tudi motorji in ostali adrenalinski športi. Adrenalin na sploh mi veliko pomeni, mi daje zadovoljstvo. Lani so prijatelji poskrbeli, da sem se peljal z rally-jem, z avtom za driftanje itd. Vendar največji adrenalin, največji užitek doživim, ko sam vozim, ko grem preko svoje meje.

V čem torej najbolj uživaš po poškodbi?

Zdaj mi je najlepše, ko grem z bratom in prijatelji na piknik, ko

pečemo, kaj popijemo in igramo karte.

Sebastjan, kaj si v življenju najbolj želiš? K čemu stremiš?

Da bi čim prej dočakal operacijo, s katero bi odpravili poškodbo hrbtenjače. Upam, da bo v nekaj letih znanje medicine toliko napredovalo, da se bomo lahko spravili na noge in začeli normalno živeti. Želim si samostojnosti, da bi si lahko sam oblikoval svoje življenje.

Drugače pa imam tudi kratkoročne cilje, končati šolo za mehatronika, v septembru me čakajo še zaključni izpiti. Nisem pa se še odločil, ali bi s šolanjem nadaljeval. Moram se pogovoriti s Klavdijo Bizjak, brez katere bi mi le stežka uspelo zaključiti šolanje. Pogovarjamo pa se tudi glede možnosti zaposlitve znotraj zavoda, to je Varstveno delovnega centra Nova Gorica, ali pa bi pomagal očetu v njegovem podjetju.

Kam pa odplavaš v svojih sanjah?

V Dalmacijo ali kam drugam na morje z ribami na žaru, glasbo Oliverja Dragojeviča in s cocktailom. Všeč so mi take enostavne stvari. Velikokrat pa sanjam vožnjo z motokrosom po kakšni res dobri progi in vožnja mi gre res dobro, takrat sem res zadovoljen in mi je res težko se prebuditi, vrniti v realnost.

Kje in kako se vidiš čez 10 let?

Mogoče bom še tu, lahko pa me bo kaj ujedlo in si bom zaželel na svoje, tako da si bom stanovanje preuredil. Sigurno pa ostanejo ob meni družina in prijatelji. Veliko svojega časa preživljam in tudi bom z mojimi tremi brati, največ z dve leti mlajšim bratom Dejanom. Zanima pa me, kako bo z najmlajšim bratom, ki ima danes le enajst let, kakšne neumnosti bova z njim zganjala, ko bo zrastel (smeh). Sigurno bom tudi že delal, verjetno preko računalnika, mogoče bom celo očetu uresničil željo in mu pomagal v njegovem podjetju.

Kaj bi dejal osebam, ki ti največ pomenijo v življenju?



Bratom vedno rečem, naj uživajo maksimalno in naj si ne delajo problemov. Moraš biti vesel, saj imaš vse kar v življenju potrebuješ. Bodi vesel že tega, da lahko zjutraj sam vstaneš iz postelje in čez dan počneš kar ti paše. Pogosto jim tudi rečem naj pomislijo name, koliko moram jaz pretrpeti, čeprav nimam takih problemov kot oni. Treba je znižati kriterije v življenju.

Tudi moja situacija jih je nekoliko spremenila, začeli so bolj ceniti vsakdanje stvari. Verjetno je tudi nekaj strahu prisotnega med njimi, tega si verjetno sploh ne priznajo, a jaz opazim spremembo v njih. In priznati moram, da se imamo veliko bolj radi, nesreča nas je še bolj povezala.

Kakšen nasvet in življenjski nauk bi podelil z nami?

Uživajte maksimalno in cenite prav vsak dan posebej, ki vam je dan. Ko je prepozno, ti je žal, če nisi storil, kar bi lahko. Zato kar si želiš, naredi tisti isti trenutek. Tudi sam sem se tega naučil, veliko je stvari, ki jih nisem storil, bil sem brezbrizen, danes pa mi ni vseeno za njimi. Tu gre predvsem za odnose do posameznih oseb. Žal mi je za njimi.

Uživajte in ahtejte se!

Tanja Peloz

Vrtojbenci smo se zadnjo soboto v mesecu maju podali na Dolenjsko. Ustavili smo se v Trebnjah, kjer nas je čakala lokalna vodička gospa Uhan in si ogledali mesto Trebnje. Nato smo se odpeljali v Rodine na družinsko sadjarsko kmetijo Uhan in spoznali njihovo vsakdanje delo ter pokusili njihove pridelke. Pot nas je peljala naprej v Šentrupert v deželo kozolcev, kjer nam je tamkajšnja predsednica TD predstavila vsak kozolec posebej. Ogledali smo si tudi del mesta, ki je bil zelo zanimiv. Domačini iz vasi Draga so nas povabili na vaški praznik Pušelšank. Prikazali so delo na slamoreznici, izdelavo masla in skute. Pozno zvečer, s polnimi želodci in polni lepih vtisov, smo se vračali proti domu.

Stanka Ferfolja



Konec maja je v Šempetru šahovska sekcija ŠD Mark organizirala **prvi odprti šahovski turnir**, ki se ga je udeležilo 8 šahistov iz Šempetra in okolice. Po sedmih odigranih krogih je bil najuspešnejši mojstrski kandidat Aleš Furlan, ki je zbral 5,5 točk, pol točke več od drugo uvrščenega prvokategornika Antona Zucchiattija, ki je zbral 5 točk. Tretje mesto je s 4 točkami osvojil Anton Košuta. Najboljšim trem je medalje izročil vodja šahovske sekcije Slavko Malečkar.

Je zamikalo tudi vas, da se pomerite na partiji šaha ali dveh? Vabljeni v šahovsko sekcijo na Trgu Ivana Roba 4 (nekdanja stavba krajevne skupnosti) v Šempetru, kjer se šahisti srečujejo ob ponedeljkih od 19.30 dalje. Za dodatne informacije pokličite na telefonsko številko 040 166 023.

Silvo Kokot

Društvo diabetikov Nova Gorica je doniralo Splošni bolnišnici Franca Derganca v Šempetru napravo iPro2 za štiriindvajset urno merjenje in kontrolo krvnega sladkorja. Med meritvijo sladkorja mora bolnik opravljati vsa običajna opravila in voditi dnevnik prehrane ter vseh aktivnosti. V dnevnik vodenja vpisuje izmerjene vrednosti krvnega sladkorja, zaužito vrsto hrane in pijače, količino ogljikovih hidratov, telesne aktivnosti, odmerke zdravil in morebitne druge dogodke, kot so hipe, stresi in druge bolezni. Na osnovi računalniškega izpisa diabetolog odredi bolniku terapijo.

Direktorica bolnišnice primarij dr. Nataša Fikfak pove, da se še vedno oprema kupuje preko donacij: "Društvo diabetikov je eno večjih donatorjev v zadnjem desetletju. Je partner med bolniki in bolnišnico. Skrbi za osveščanje in informiranje občanov o posledicah in nevarnostih sladkorne bolezni, epidemije 21. stoletja." Ambulanta za diabetike dobro deluje, zmanjšujejo se čakalne dobe, pregledujejo se stopala, ledvice in bolnike napotujejo na kontrolo oči. Pripravlja se presejalni test za vse diabetike. Po besedah diabetologa dr. Rajka Svilarja, je sodelovanje z društvom dobro. Primanjkuje pa specialistov - diabetologov, nekatere zdravnice zaključujejo specializacijo, tako da se bodo tudi čakalne dobe skrajšale. V veliko pomoč bodo diabetologom tudi laični svetovalci, ki bodo v Sloveniji začeli s prostovoljnimi aktivnostmi in svetovanji konec leta. Z novo aparaturo bo diagnosticiranje lažje in hitreje.

D. S.





24. junija se je kot že tradicionalno na Sv. Otu odvila **osrednja občinska slovesnost ob dnevu državnosti**, ki sta jo skupaj pripravili Območna zveza veteranov vojne za Slovenijo "Veteran" Nova Gorica - sekcija Šempeter-Vrtojba in Občina Šempeter-Vrtojba. Letos je bilo še posebej slovesno, saj mineva 25 let, odkar je slovenska skupščina razglasila neodvisnost Slovenije in sprejela Temeljno ustavno listino o samostojnosti in neodvisnosti. "Slovenci smo z ustanovitvijo svoje države dosegli zelo veliko. Celo veliko več, kot nekateri drugi večji evropski narodi, ki se še vedno borijo za svojo samostojnost", je poudaril v svojem slavnostnem nagovoru župan Milan Turk. Njegove besede so s pesmijo dopolnili pevci in pevke Mešanega pevskega zbora Ciril Silič iz Vrtojbe, kulturni program pa je še dodatno obogatila Prvačka pleh muzika ter vokalistka Julija Polanc in Dušan Bremec na kitari in orglicah.

M. P. F.

29. junija 2016 je v Novi Gorici potekala zaključna konferenca Erasmus+ projekta I'm active. Minila je v duhu povezovanja, izmenjave izkušenj ter načrtov za prihodnost. Gostje so predstavili potek projekta v partnerskih državah Italiji, Franciji, Hrvaški, Turčiji in Sloveniji ter publikacijo in izobraževalni program, ki sta sad dvoletnega dela vseh sodelujočih organizacij. Posebno pozornost smo namenili predstavitvi uporabne vrednosti nastalih gradiv in možnosti nadaljnje uporabe le-teh v izobraževanju odraslih in na področju integracije priseljencev. Konferenca se je udeležilo lepo število obiskovalcev, tako iz lokalnega okolja kot predstavniki nevladnih organizacij in različnih institucij, ki se ukvarjajo z integracijo priseljencev – v Sloveniji in sosednji Italiji.

V dvoletnem projektu je sodelovala tudi udeleženka Maja Simnjanovski iz Šempetra ter Dnevni center ŠENT Šempeter pri Gorici, ki nam je omogočil, da je tudi pri njih potekal praktični del izobraževanja.

Hvala vsem, ki ste z nami sodelovali v projektu in na zaključni konferenci. Verjamemo, da lahko skupaj naredimo še veliko dobrega!

Tanja Krpan in Barbara Rajdiga Perše



Medobčinsko društvo invalidov Goriške se je med poletjem udeležilo državnega prvenstva Slovenije v balinanju za invalide v Boštanju ter osvojilo zavidljivo 1. mesto. V ekipi petih mož imamo kar dva naša občana, in sicer Marjana Lasiča in Dušana Mihelja. Čestitke vsem našim goriškim zmagovalcem!

Tanja Peloz, foto: arhiv Društva invalidov Sevnica

V Sarajevu se je v juliju odvijalo evropsko prvenstvo v dvoranskem malem nogometu igralcev z diabetesom, kjer je Slovenija zasedla **izvrstno 5. mesto**. Prvaki so postali domačini. Slovenski vratar Alan Halilović pa je bil izbran za najboljšega vratarja prvenstva stare celine.

Za slovensko reprezentanco je tudi letošnje leto vrhunsko odigral domačin, Vrtojbenc, **Teo Božič**, ki je s petim mestom izjemno zadovoljen. V vodstvu ekipe so bili poleg selektorja Simona Rosiča še dipl. med. sestra Mima Zadnek, pomočnik in koordinator reprezentance **Stanislav Črvič** ter nepogrešljivi direktor **Dominik Soban**.

S. D.



20. julija 2016 je bilo v bližini Šempetrskega športnega parka otvoritev in preizkus novega igrišča za škuljanje, s katerim so igralci zelo zadovoljni. Otvoritev so obiskale ekipe škuljačev iz sosednjih vasi, ki so sodelovale s posamezniki ali v okviru raznih društev. Veseli smo bili, da se je otvoritve udeležilo veliko društev, med njimi tudi najstarejši škuljač na Primorskem, ki ima preko 80 let. Novo igrišče je tudi pridobitev za vse primorske škuljače, ne le za domačine, saj si za treninge menjamo in sposojamo igrišča, da se lahko preizkusimo tudi z drugimi ekipami, ki so v sosednjih vaseh.

Franc Blaško



Od 21. julija do 9. septembra je bila v Coroninijevem dvorcu na ogled razstava slik in ilustracij **Lucijana Reščiča** (1946–2003), enega vidnejših predstavnikov slovenskega naivnega slikarstva. Razstavo z naslovom "**Ko se vračam domov**" je pripravilo Likovno društvo Šempeter-Vrtojba v sodelovanju z Galerijo likovnih samorastnikov Trebnje v počastitev sedemdesetletnice umetnikovega rojstva, ki je se je rodil in mladost preživel v Šempetru pri Gorici. Drugi del celostne predstavitve umetnikovega opusa si je moč ogledati še do 23. oktobra v Galeriji likovnih samorastnikov Trebnje.

M. P. F.



V petek, 22. julija, smo se Šentovci iz Dnevnega centra Šempeter pri Gorici in Postojna podali na težko pričakovan izlet na morje. Po slovenski obali nas je popeljala šolska ladja **Gimnazije, elektro in pomorske šole Piran (GEPŠ)**. Udeleženci smo uživali v varni plovbi, osvežitvi v toplem morju in kopici koristnih informacij, ki sta nam jih podala **Marsell Marinšek** in **Matjaž Bučinel**. Pravo veselje je po dolgem času spet zagledati morje, vdihniti morski zrak, se lenobno nastavljati sončnim žarkom in za nekaj uric pobegniti iz vsakdana. Za to nepozabno izkušnjo se iskreno zahvaljujemo ravnatelju GEPŠ, **Borutu Butinarju**, ki nam je omogočil brezplačen izlet, saj bi si ga sami težko privoščili. Prav tako iskrena hvala obema kapitanoma za njun čas, varno plovbo odlično vzdušje na ladji.

Sabina Lidjan, foto: Premrl Meta



Z veseljem vam sporočamo, da smo tokrat v naše uredništvo prejeli kar 56 rešenih križank in vsem sodelujočim iskreno čestitamo za uspešno reševanje. 9. avgusta pa smo pred komisijo izžrebali tri nagrajence. Pokrovitelj, **Telemach, PE Nova Gorica**, je tokrat poskrbel za izredno zanimive nagrade, za katere verjamem, da so premamile marsikaterega bralca. Na žrebanju so imeli tokrat srečo: **Vojko Pirih, Boris Lukežič** in **Rože Pirih**.

Predstavnica podjetja Telemach, Nina Faganelj, je 16. avgusta srečnežem podelila nagrade na sedežu naše občine, ostale bralce pa vljudno vabi v njihovo poslovalnico, kjer vam bo z veseljem predstavila najbolj vroče ponudbe tega trenutka.

Vsem sodelujočim in nagrajencem iskreno čestitamo in želimo vam še veliko sreče pri reševanju križank. Tudi tokrat imate na zadnji strani Glasila zanimivo nagradno križanko, z bogatimi nagradami, ki jih tokrat poklanja **Salon Sij iz Šempetra**. Srečno vsem.

Lara Soban



V Šempetru pri Gorici smo med 22. in 28. avgustom že sedemnajstič zapored izvedli **oratorij**, ki je letos potekal pod geslom "Zdaj gre zares!". Zaradi gradnje duhovniškega doma na župnijskem dvorišču, je potekal pri Gasilskem domu v Šempetru. Mladi igralci – animatorji – so 117 otrokom vsak dan zjutraj z živo igro predstavili dogodivščine simpatičnega Ostržka v njegovih pravih in napačnih odločitvah. Pomembno vlogo je odigral tudi muren Modrec, ki je navihanega Ostržka spodbujal k pravih odločitvah.

Teden poln petja, smeha, zabave, učenja in otroškega veselja sta vodila Miha Erzar in Tilen Lancner s 40 animatorji. Otroke so vodili pri katehezah, molitvah, delavnicah in igrah.

Z veselo pesmijo in sodelovanjem so otroke in mlade animatorje spodbujali svetniki: zakonca Martin, Anton Martin Slomšek, Damjan, Avgustin in Mati Terezija. Spodbujeni k svetosti odhajajo otroci in mladi novim izzivom naproti. Pravi odgovoren človek je tisti, ki ima dobro in plemenito srce.

Ivan Kavčič

23. avgusta se je več kot 24 podjetnikov in ključnih kadrov iz 18 uveljavljenih podjetij iz Goriške regije zbralo v NOE Cafe&Wine Bar v Šempetru pri Gorici. Srečanje, ki ga je organiziral Primorski tehnološki park, je gostilo podjetje Spintec na povabilo Gorana Miškulina. Osrednja tema dogodka so bili svetovni trendi inoviranja v malih in srednje velikih podjetjih. Odgovor na vprašanje "Česa se lahko ustaljena podjetja naučijo od uspešnih startupov?" je v kratkem predavanju predstavil **mag. Lojze Bertonec** iz podjetja 30Lean svetovalec in mentor hitrega, vitkega razvoja v že uveljavljenih organizacijah. Dogodek se je zaključil z neformalnim mreženjem med udeleženci. Med udeleženci so bili predstavniki podjetij Hidria, Bolton Adriatic, Sieva, Salonit Anhovo, Intra lighting, Corus inženirji, Vies LTD, Led luks, Soške elektrarne Nova Gorica, C-Astral in druge.

Ekipa Primorskega tehnološkega parka



V današnjih časih, ko pretirano brzimo eden mimo drugega, postajajo tudi medsosedske odnosi vse bolj redki in površni. V osrednjem delu Stjenkove ulice smo se odločili, da tega ne bomo dopustili, zato smo že večkrat pripravili ulični piknik, ki postaja tradicija. Tako je bilo tudi letošnjega 26. avgusta. Prizorišče je bilo postavljeno kar na sredo ulice, hrane in pijače ni manjkalo, druženje pa smo popestrili s šaljivimi igrami, med drugim s tekmovanjem v peki jajc in "svinjsko alko", za katero smo namesto konj uporabili kar "karjole"!

M. M.

Dom upokojencev Nova Gorica letos praznuje 40. obletnico delovanja. V ta namen so se odločili, da bodo praznovali kar cel mesec september in prav je tako, saj veselja in dobre volje ni nikdar preveč. Vse prireditve so odprtega tipa, kar pomeni, da ste nanje vabljeni prav vsi, tudi občani občine Šempeter-Vrtojba. Več o dogajanju v Domu upokojencev Nova Gorica si lahko preberete na njihovi spletni strani: www.dung.si ali pa pogledate v napovednik dogodkov lokalnih medijev.

Sodeč po vtisih iz doma, pa bi lahko dejali, da je tam prav res domače in lepo!

Tanja Peloz, foto: Dance with Guru



V soboto, 3. septembra, je bil v Vrtojbi Tek za borelo, ki šteje tudi za točke pokalnega teka. Tek se je udeležilo 135 tekmovalcev iz celotne Primorske, med domačini pa sta blestela Rut Jarc, ki je v svoji kategoriji osvojila prvo mesto in Miha Markič, ki je domov odnesel odlično drugo.

S. L.



5. septembra smo v Šempetru dobili novo športno pridobitev – **Hišo rekreacije**, kjer lahko vsakdo dobi nekaj zase, za svoje zdravje in boljše počutje. Priskrbljena je rekreacija za vse starosti in poleg profesionalnega fitness centra ponujajo več različnih organiziranih vadb za vse starosti, ki bodo pravo doživetje za vsakogar, ki se bo odločil narediti nekaj zase. 12. in 13. oktobra 2016 vabijo na Dan odprtih vrat, kjer vam bo predstavljena Hiša rekreacije in kjer se boste lahko поблиže soočili z našo novo pridobitvijo. V naši naslednji številki Glasila pa si boste lahko prebrali nekaj več o Hiši rekreacije, ki jo bomo pripravili samo za vas.

S. L.

Društvo izgnancev Severno Primorske je v Coroninijevem dvorcu v petek, 9. septembra, pripravilo **slovesnost ob 71-letnici vrnitve izgnancev na domove**. Zbrane je najprej pozdravil župan Milan Turk nato pa je kot slavnostni govornik nastopil poslanec in podpredsednik Državnega zbora RS, Matjaž Nemec. Dogajanje v vojnem času sta na primeru izgnancev iz Komna v nadaljevanju opisali dr. Jasna Fakin Bajec iz SAZU Nova Gorica in Ivanka Uršič iz Pokrajinski arhiv Nova Gorica, ki sta tudi pripravili razstavo dokumentarnega gradiva, ki je bila ob tej priložnosti postavljena na ogled. Celotno prireditev je zaokrožila še razstava fotografij Andreja Perka in slik Tanje Prušnik ter dramski vložek Sergeja Ferarija.

M. P. F.



Ob 25. obletnici vojne za Slovenijo – zavzetje in osvoboditev mejnega prehoda Vrtojba



Foto: Miško Kranjec

Dne, 27. junija 1991, ob 11. uri je iz vipavske vojašnice proti mejnima prehodoma na Goriškem odpotovala vojaška kolona 14 tankov, tovornjak s poltonskim mostom, kopač in 25 tovornih vozil. V koloni je bilo okoli 270 vojakov, podoficirjev in oficirjev jugoslovanske vojske (JLA). Kolona je potovala skozi vas Zalošče, kjer so jih napadli domačini. Z molotovko (steklenica z zažigalno snovjo) je bil zadet tank, požar so vojaki takoj pogasili, poveljnik tanka pa je dobil opekline. V Zaloščah so vojaki streljali tudi na domačine, ki so kolono obmetavali s kamenjem.

Tudi v Dornberku so domačini napadli kolono s kamenjem in molotovko. Ranjen je bil vojak

in nekaj domačinov. Vojaki so se branili s streljanjem in solzivcem.

V Volčji Dragi se je vojaška kolona razdelila, en del je odpeljal desno proti Vogrskemu in Ajševici, drugi pa je nadaljeval proti Biljam. Tu jih je v Cijanovem križišču ustavila skupina občanov, vojaki so streljali v tla pred občane in jih pet ranili, od teh enega huje. Ranjeni so bili pripeljani v šempetrsko bolnišnico.

Mednarodni mejni prehod Vrtojba je branilo samo 25 miličnikov iz UNZ Nova Gorica. Popoldan je na prehod prišla z dvema kombijema skupina teritorialcev, ki pa ga je pred prihodom JLA zapustila.

Tanki so ob 18.50 prispeli pred mejni prehod Vrtojba. Tudi tukaj so jih napadli protestniki s kamenjem, vojaki so zato vrgli solzivec in tudi streljali. Oficir jugoslovanske vojske je od miličnikov zahteval, da zapustijo prehod. Po pogajanjih so miličniki zapustili prehod ob 22.00 uri. Enoti, ki sta zasedli prehod Vrtojbo, sta bili motorizirana enota iz Vipave in tankovska enota iz Pivke, skupaj okoli 150 vojakov s 7 tanki. Na prehodu je bilo tudi 8 zveznih miličnikov. Približno 800 m od prehoda je bila karavla JLA s 27 vojakov, ki so jo okrepili še s 30 vojakov protioklepnega voda iz Vipave.

Naslednji dan, približno ob 19. uri, so slovenske oborožene sile uspešno napadle in zavzele mejni prehod Rožna Dolina. Pri napadu so sodelovali tudi nekateri občani.

Mejni prehod Vrtojba pa je še vedno zasedala jugoslovanska vojska, zato so se preko noči enote teritorialcev razporedile v okolici Šempetra in Vrtojbe. Predvidevali smo, da bi vojaki iz Vrtojbe ponovno poskušali zasedeti prehod Rožna Dolina, ali pa bi se združili z vojakov v vojašnici Ajševica. Zato so miličniki oddelka PEM-a (posebna enota milice) v noči na soboto, 29. junija 1991, v Podmarku postavili zasedo. Miličnikom sem se v dopoldanskih urah pridružil tudi jaz, kriminalist Julij Levpušček. Oboroženi smo bili z avtomatskimi puškami, od



Foto: Miško Kranjec



Foto: Miško Kranjec

protioklepne orožja pa smo imeli samo en armbrust za enkratno uporabo. Večkrat smo po zvezah zahtevali, da iz Nove Gorice pride pomoč v moštvu in da nam pošljejo več protioklepne orožja, vendar na naše zahteve ni bilo odziva.

Vojaki v Vrtojbi so se dobro pripravili na obrambo, okrog prehoda so razporedili tanke in organizirali obrambne položaje. Na prehodu je bilo v dopoldanskem času zelo malo civilistov, še ti so v popoldanskem času prehod zapustili. Ob 13.30 so začeli vojaki premikati tanke in obstajala je nevarnost, da bodo krenili proti Rožni Dolini.

Ob 14. uri pa je na oddelek milice v Šempetru prišel občan z obvestilom, da bi se vojaki iz Vrtojbe radi pogajali. Na pogajanje je na karavlo v Vrtojbo odšel pomočnik komandirja Svito Pogelšek. Z dvema predstavnikoma JLA se je odpeljal tudi v Rožno Dolino, kjer so si ogledali dva uničena tanka iz spopada prejšnjega dne.

Po ogledu Rožne Doline je poveljnik karavle zbral svoje vojake in enoto POV. Vojaki so ob 16. uri pred karavlo odložili orožje in v koloni odšli proti Šempetru. Pred šempetrskim križiščem so se predali miličnikom. Vojaki so povedali, da se bodo verjetno predali še trije tanki, ostali vojaki na prehodu Vrtojba pa se ne mislijo predati in se pripravljajo na spopad. Miličniki so predali vojake teritorialcem in se napotili proti zgradbi tehničnih pregledov, kjer smo se, pripravljeni na spopad, polegli ob cesti. Iz smeri prehoda so pripeljali trije tanki, cevi so imeli obrnjene v smeri vožnje tako, da nismo vedeli ali se bodo predali, ali pa bodo začeli streljati. Tanki so se

ustavili in iz njih so izstopili vojaki ter se predali. Nekaj minut zatem je pripeljal še en tank in tudi ta posadka se je predala.

Od zgradbe tehničnih pregledov smo odšli naprej v smeri karavle Maj. V skupini smo bili Srečko Lisjak ter kriminalista Dejan Kavčič in jaz. Vedeli smo, da so vojaki izpraznili karavlo, vendar je obstajala nevarnost, da bodo vojaki iz prehoda tam ponovno postavili zasedo Kavčič je z armbrustom meril na tank pri karavli, jaz pa sem se približal tanku in ga preiskal. Bil je brez posadke. Skupaj smo preiskali karavlo. Po pregledu smo se premaknili do križišča Žnidarčičeva ulice z odcepom ceste za prehod Vrtojba. Tu smo polegli v travo, saj smo na nadvozu avtoceste opazili v zasedi vojake.

Za nami je prišlo še 18 miličnikov PEM-a in en teritorialec. Ostali miličniki in teritorialci so ostali v varnem zavetju pri hali tehničnih pregledov. Miličniki so z megafonom pozivali pripadnike JLA, ki so se nahajali v okolici mejnega prehoda Vrtojba, k vdaji. Grozilo je, da bo prišlo do spopada. Iz mirenske karavle so po radijski zvezi sporočali vojakom, naj se ne predajo in se premaknejo k njim, da bi se enoti v obrambi združili. Po približno uri in pol, sem stekel proti prehodu in prišel do prve zgradbe na prehodu. Tu sem razorožil dva vojaka, ki sta povedala, da se bodo predali. Enega sem poslal naprej in mu naročil, da ne smejo streljati name, saj sem pripadnik milice, kljub temu, da nisem v uniformi. S pripravljeno avtomatsko puško in z drugim vojakom pred seboj sem prišel na mejni prehod. Na prehodu so se zbirali vojaki, pred njimi je stal oficir. Ko sem prišel do njega, je izjavil, da se predajajo.

Zahteval sem, da vojaki odložijo orožje, kar so tudi storili. Skupina vojakov je bila zelo razočarana, v jezi so odmetavali opremo in grozili. Zagrozil sem jim z orožjem, tako da so se umirili. Nato so prišli na prehod miličniki Franc Obojnik, Darij Simčič in Matjaž Jerkič. Obojnik je stekel nazaj in obvestil ostale, da so se vojaki predali. Simčič in Jerkič pa sta v zgradbi mejne milice razorožila 8 pripadnikov zvezne milice. Zatem so na prehod prišli še ostali miličniki in teritorialci, ki so pomagali zbirati orožje in spravljati vojake na avtobus.

Večina vojakov si ni želela spopada, nekateri oficirji in podoficirji pa so bili bolj borbeni in sovražni. Prav nekaj teh je tudi pred predajo pobegnilo. Vojaki so nam povedali, da so oficirji grozili, da bodo v primeru spopada streljali po Šempetru in Vrtojbi. Hoteli so tudi zažgati kamion s strelivom in tako poškodovati objekte na prehodu.

Vojni plen v Vrtojbi je bil velik; poleg večjega števila pehotne oborožitve, smo zajeli tudi 7 tankov. Teritorialci so ponoči iz Vrtojbe odpeljali 6 tankov, sedmi je bil nevozen in je ostal pri karavli. Skupaj s tremi zaplenjenimi tanki iz Rožne Doline so teritorialci naslednji dan ustanovili tankovsko četo.

Akcija miličnikov v Vrtojbi je bila zelo uspešna, izpeljali smo jo brez streljanja in žrtev. Imeli smo tudi ukaz, da ne smemo začeti streljati prvi. Na najboljši način pa se je končala tudi grožnja za prebivalce Šempetra in Vrtojbe, ki jo je predstavljala vojaška enota jugoslovanske vojske.

Julij Levpušček



Poimenovanje ulic na območju občine Šempeter-Vrtojba in Nikola Tesla



V prejšnjem glasilu smo se v članku posvetili Andreju Gabrščku. Tokrat bomo podrobneje spoznali življenje in delo velikega genija svetovnega slovesa, Nikola Tesla. V Sloveniji je kar nekaj ulic poimenovanih po njem, tudi občina Šempeter-Vrtojba ima eno.

Nikola Tesla se je rodil 10. julija 1856 v Smiljanu pri Gospiću (danes to področje spada pod Hrvaško), umrl pa je 7. januarja 1943 v New Yorku.

V svojem življenju je patentiral neverjetno število izumov, številka sega krepko čez 700 izumov. Večina jih je bila patentirana iz področja elektrotehnike.

Že v otroštvu je kazal izreden dar, imel je fotografski spomin. Vse svoje ideje in zamisli je sam pri sebi razvil do konca, tehnično pa jih je zelo malokrat "dal na papir". Leta 1875 je začel študirati elektrotehniko na Avstrijski tehnični visoki šoli. Tam je bil tako zagnan, da so celo njegovega očeta kontaktirali, da je njihov sin preveč zagnan in da naj mu reče, da naj bo prizanesljivejši do sebe. Je pa takrat prvič nakazal svoj prvi večji izum oziroma izboljšavo, t. i. dinamo-električnega stroja. Njegov profesor ga je zavrnil, a je to idejo uresničil kasneje.

Osramočen, ker ni dokončal študija, je svoje razburkano življenje nadaljeval z igrami na srečo in

drugimi oblikami hazarderstva. Pot ga je vodila na vse konce sveta, od Maribora, Budimpešte, Pariza do Združenih držav Amerike. V Ameriki je doživel ogromno padcev, pa tudi vzponov. Sodeloval je s Thomasom Alvo Edisonom, kasneje je z njim zaradi nesoglasij prekinil sodelovanje. Nato se je povezal z izumiteljem, industrialcem Georgem Westinghousem, ki je odkupil vse njegove patente. Tesla je imel tudi svoj laboratorij, na koncu ga je moral zaradi velikih dolgov razdreti in prodati.

Ker je njegovo življenje bilo resnično razburkano, se na tem mestu ne bomo spuščali v podrobnosti. Če bi imel poslovno žilico, bi že za časa svojega življenja lahko zelo dobro živel, saj je šel razvoj v začetku 20. stoletja bliskovito naprej. So se pa drugi na njegov račun velikokrat okoristili.

Med njegove glavne izume sodijo:

- večfazni idukcijski elektromotor (imenovan tudi Teslov elektromotor);
- Teslovo navitje oziroma Teslov transformator;
- turbina brez lopatic;
- prva hidroelektrarna na Niagarskih slapovih, narejena po načrtih Tesle, itd.

Bil je resnično človek-vizionar, daleč, daleč pred časom. Včasih, ko ga je zajel nemirni duh po odkrivanju in reševanju problemov, je dneve in noči prebedel, kar ga je privedlo do stanja zamaknenosti. Označen je bil za genija na robu, nekateri so ga označevali že za norega. Velikokrat ni bil razumljen.

Žal je njegova zgodba o izumih in patentih tudi precej krivična, saj so si mnoge patente prisvojili drugi. Je edina oseba na svetu, ki je zavrnila Nobelovo nagrado. To pa zato, ker bi si jo moral deliti z Edisonom. Še danes si mnogi prizadevajo, da bi Tesla dobil svoje mesto in dostojanstvo, ki mu pripada.

Umrli je leta 1943, sam, v hotelskem apartmaju Hotela New York zaradi srčne kapi. Star je bil 87 let, čeprav je po svojih trdnih izračunih predvidel, da bo živel 140 let. Mogoče celo bi, če ne bi leta 1939 doživel prometne nesreče, po kateri si ni več opomogel ...

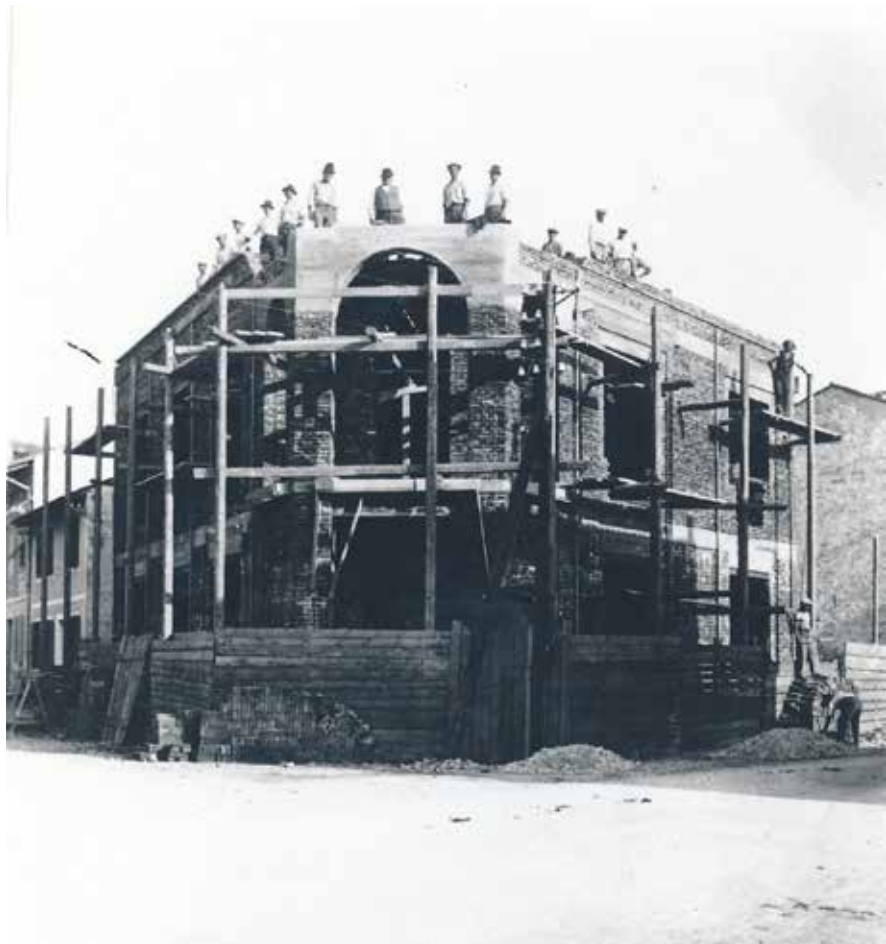
Vsekakor je vredno prebrati njegovo avtobiografijo Moji izumi, kjer lahko izveste še veliko več o tem neverjetnem geniju.

"Za napredek v razvoju človeka so ključni izumi. Ti so najpomembnejši dosežek človekovega ustvarjalnega uma. Končni cilj človeštva je popolna prevlada uma nad materialnim svetom, obvladovanje naravnih sil za potrebe ljudi. Prav to je težka naloga izumitelja, ki pogosto ostaja nerazumljen in brez nagrade. Vendar pa mu daje ogromno zadovoljstva uporaba lastnih zmožnosti in zavest, da pripada izredno privilegiranemu razredu, brez katerega bi človeštvo že zdavnaj izgubilo gorko bitko proti neusmiljeni naravi".
(odlomek njegovega razmišljanja iz avtobiografije Moji izumi)

Tamara Fakin,
zgodovinarica



Pred 120 leti je bila v Šempetru pri Gorici ustanovljena hranilnica in posojilnica



Fotografija stavbe hranilnice v času gradnje, leto 1933 (PANG 583 Zbirka fotografij, a. e. 130; original hrani Darjo Klančič iz Šempetra pri Gorici).



Fotografija Šempetra pri Gorici iz leta 1948, ko je bila tam poplava. Vidna je tudi stavba hranilnice. (PANG 583 Zbirka fotografij, 41/32).

Sredi 19. stoletja, ko so bile potrebe po denarju in s tem v povezavi tudi potrebe za najemanje posojil vedno večje, so se mali trgovci, obrtniki in kmetje, ki so si dotlej lahko sposojali denar le pri krajevnih mogotcih, začeli združevati na združni podlagi in ustanavljati kreditne zavode. Kmetom, ki niso imeli velikih vsot denarja, so bile namenjene posojilnice z neomejeno zavezo. Ustanavljali so jih za mala območja, kjer so se ljudje med seboj dobro poznali in vedeli koliko lahko zaupajo posameznemu prosilcu. Pobudniki so bili najčešče župniki, tudi sedeži posojilnic so bili običajno v župniščih.

Avgusta 1896 je bila taka hranilnica ustanovljena tudi v Šempetru pri Gorici. Bila je med prvimi posojilnicami na Goriškem, delovala je za območje občin Šempeter, Vrtojba in Vogrsko. Njen namen je bil spodbujati ljudi k varčevanju in jim z ugodnimi krediti pomagati v stiski. Poleg osnovne dejavnosti je pomagala kmetom tudi pri nakupu kmetijskih potrebščin ter z drobnimi prispevki podpirala različna društva, ustanove in posameznike. Večkrat je zamenjala državni okvir in poslovala z različnimi denarnimi enotami. Vodili so jo domačini, razumni slovenski možje, kar je pripomoglo, da je ves čas poslovala pozitivno in preživela tudi težko fašistično obdobje, ko so na Primorskem propadle številne slovenske hranilnice. Leta 1948 je njene vloge in posojila prevzel kreditni odsek pri Kmetijski zadrugi Šempeter.

V počastitev 120. obletnice ustanovitve šempetrške hranilnice, je v juniju v Coroninijevem dvorcu Pokrajinski arhiv v Novi Gorici pripravil razstavo arhivskih dokumentov, ki so osvetlili drobec iz zgodovine primorskega bančništva.

Aleksandra Pavšič Milost
Pokrajinski arhiv v Novi Gorici

Pirini srčki (30 piškotov) brez jajc in mleka

Sestavine:

100 g kokosovega olja
200 g bio pirine polnozrnatke
ščepec vinskega kamna
1 žlica soka bio limone
60 g mletega trsnega sladkorja
mala žlička chia semen

Priprava:

Chia semena pomešamo s štirimi žlicami vode ter pustimo stati 10 minut. Zmešamo trsni sladkor, limonin sok, kokosovo olje in dodamo chia semena z vodo. Narahlo premešamo, dodamo še pirino moko z vinskim kamnom ter naredimo čvrsto testo.



Testo zvaljamo, izrežemo srčke ali poljubne oblike in pečemo 10–15 minut na 160–180°C, odvisno od peči. Mi smo uporabili bela chia semena, lahko pa dodate tudi običajna črna chia semena.

Pa dober tek!

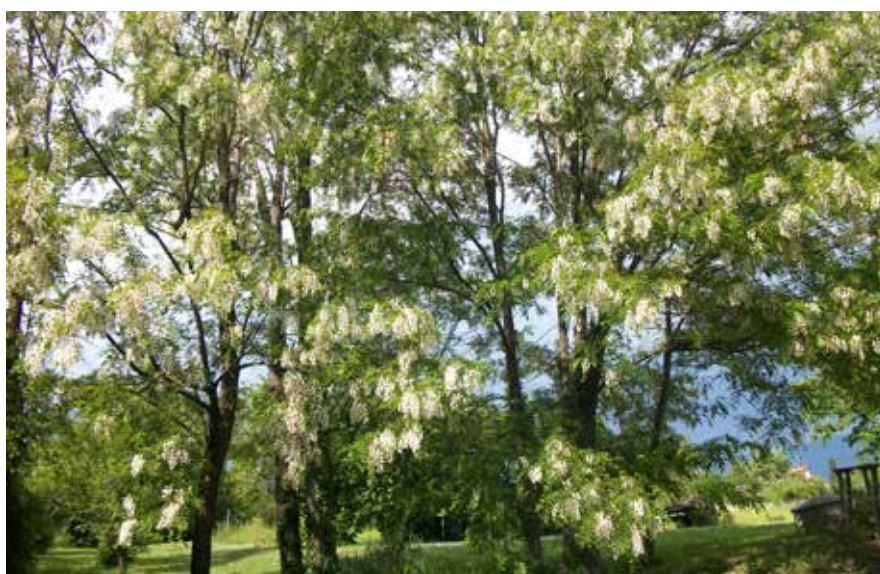
Vitalina - natura trgovina

Navadna robinja ali neprava akacija (po domače "kacovlje")

Znanstveno ime drevesa izvira iz grške besede *pseudés* – nepravi in *acacia*, kot ga je napačno poimenoval Linne. Drevo je samoraslo na vzhodu ZDA, od tam pa so jo zanesli povsod po svetu. V Evropi je tako navadna robinja že postala velik vsiljivec, ki se hitro širi.

Navadna robinja zraste do 25 m visoko, deblo pa ima pokončno, pokrito pa je z rjavo sivo močno razpokano skorjo. Krošnja drevesa je okrogla, sestavljajo pa jo veje, polne dolgih trnov. Listi so svetlo zeleni in pernatno deljeni na manjše lističe.

Cvetovi navadne robinije so beli in združeni v velika grozdasta socvetja, polna medu. Cvetovi so užiteni, v času cvetenja (od maja do junija) pa z močnim vonjem privabljajo veliko žuželk. Oplojeni cvetovi



postanejo viseči usnjati stroki, polni semen (od 4 do 10 fižolu podobnih semen).

Pohani cvetovi »kacovlja« ali robinje so posebna kulinarčna specialiteta.

Dominik Soban

Nove farmacevtske storitve v Goriški lekarni

V Goriški lekarni smo začeli z izvajanjem novih farmacevtskih storitev. Na voljo so štiri različna svetovanja o pravilni uporabi zdravil.

Osebna kartica zdravil je pregleden seznam vaših zdravil, ki vam bo olajšal jemanje zdravil in jo lahko uporabite, ko obiščete zdravnika ali ste napoteni na drug specialističen pregled.

Med **Pregledom uporabe zdravil** se boste s farmacevtom pogovorili o pravilni uporabi zdravil in namenu zdravljenja z njimi ter o morebitnih težavah, povezanih z vašimi zdravili, in predlogih za njihovo odpravo.

Pregled uporabe zdravil po odpustu iz bolnice je namenjena usklajevanju uporabe zdravil pred odhodom v bolnico in po vrnitvi iz nje. Tako se zmanjša možnost napak, prepreči podvajanje terapije, zmeda pri odmerjanju več zdravil ter preprečuje neželene interakcije med zdravili.

Farmakoterapijski pregled je kritičen pregled vašega zdravljenja z zdravili z namenom optimizacije zdravljenja

z zdravili, zmanjšanja neželenih učinkov in izboljšanja ali vzdrževanja z zdravjem povezane kakovosti življenja.

Na Farmakoterapijski pregled vas lahko napoti zdravnik. Farmacevt zelo natančno pregleda vaše zdravljenje z zdravili in izdela predloge za njegovo izboljšanje. O morebitnih spremembah v terapiji se boste nato pogovorili s svojim osebnim zdravnikom.

Za več informacij vprašajte v vseh enotah Goriške lekarne, kjer boste izvedeli, kako potekajo farmacevtska svetovanja in kdaj se lahko dogovorite zanj.

Ana Banovič

Ortodontija Šempeter

Specialistična ambulanta za zobno in čeljustno ortopedijo v ZD Šempeter z novim šolskim letom obratuje po spremenjenem urniku. Kljub dogovarjanju in jasno izraženemu namenu o nadaljnjem sodelovanju se je direktor zavoda ZD Zobozdravstveno varstvo Nova Gorica odločil, da mojih storitev v okviru zavoda ne potrebuje več. Zaradi nepričakovanega razpleta dogodkov, se nisem uspel ustrezno posloviti, zato namenjam teh nekaj vrstic vam, moji mladi prijatelji.

V zadnjih treh letih, ki sem jih prebil v vaši sredini, sem strokovnemu delu poizkusil dodati še osebno noto, vse zato, da bi se v pregovorno negostoljubnem okolju ambulate počutili kar najbolje. Z aktualnimi trenutnimi domislicami sem vas želel sprostiti in se malo pošaliti. Malokdaj sem koga pograjal, a vse z dobrim namenom. Higiena in sodelovanje sta pač osnovi za dober rezultat. Hvala, da ste me spustili v vaš mlad svet, ko sem vam iz vedenja in izkustva serviral kako modrost. Ob vas sem imel občutek, da se bom počasneje staral.

Zahvala gre tudi sestri Mirjam. Vi ste duša in motor šempeterske ortodontije. To odkrito priznavam vsi, ki smo imeli privilegij delati z vami. Brez vas ortodontije v Šempetru najverjetneje ne bi bilo več in je očitno tudi ne bo. V imenu mladih prijateljev hvala za vašo predanost.

*Boštjan Lavriša,
dr. dent. med. spec. čelj. in zob.
ortopedije*



Prostovoljci varujejo nas in naše domove

Ni potrebno biti bogat, da lahko komu nekaj pokloniš, ga osrečiš, ali mu celo rešiš življenje. Dovolj je že, da se odločiš. Dovolj je, da se odločiš, da boš v svojem prostem času storil nekaj koristnega. Možnosti je veliko, ena izmed njih je, da se priključiš eni izmed dobrodelnih organizacij, morda prostovoljcem, ki ljudem nudijo pomoč ob naravnih in drugih nesrečah, k Civilni zaščiti ali gasilcem.

Oboji so vedno v pripravljenosti in občani lahko vedno računajo na njihovo pomoč. Delovanje v civilni zaščiti temelji na dolžnostni osnovi, kar pomeni, da je po Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami vsak državljan Republike Slovenije obveznik civilne zaščite, razen z zakonom določenih izjem ter

tistih, ki so v nacionalno varnostni sistem države vključeni že po drugi poti. Vsaka občina ima tako lastne enote civilne zaščite, sestavljene iz njenih občanov. Tako je tudi v Občini Šempeter-Vrtojba, kjer civilna zaščita deluje vse od 1. marca 1999.

Vrhovni organ CZ na ravni Občine je štab civilne zaščite, pomembnejše enote pa so ekipe za prvo pomoč, ekipe za gradbeno – tehnično reševanje, ekipe za logistično podporo, ekipe za RKB dekontaminacijo in druge. Njihov poveljnik je že od samega začetka Stanislav Črvič, ki je aktiven v Civilni zaščiti že 36 let. Kaj pomeni biti organizator, odgovoren in dan in noč, biti pripravljen pomagati soljudem, ve samo on in njegova družina. In v tem duhu je vzgojil tudi svoje tri sinove. In ker je

njegovo delo tudi skrb za vzgojo podmladka, poziva starše in mladino, naj se priključijo dvestotim prostovoljcem, humanitarcem. Skrbeli bodo zanje in jih naučili mnogo koristnega in plemenitega.

Po šestintridesetih letih pravi Stanislav Črvič, da prihaja čas, ko bo moral začeti predajati svoje naloge in velike upe polaga na svojega namestnika poveljnika, Sebastjana Arčona.

Dejavnost Civilne zaščite je humanitarnega pomena in obsega spremljanje nevarnosti naravnih in drugih nesreč, obveščanje in opozarjanje na preteče nevarnosti, omogočanje in vzdrževanje pripravljenosti za zaščito in reševanje, mobilizacija sil in sredstev za zaščito in reševanje,



zaščita in reševanje ljudi, živali in materialnih dobrin ter dajanje pomoči in odpravljanje posledic nesreč do zagotovitve osnovnih razmer za življenje in delo. Srečamo jih na terenu v primeru poplav, toče, žleda, pozebe, suše, močnega vetra, zemeljskih plazov, požarov, pri nesrečah z nevarno snovjo, ekoloških nesrečah in večjih prometnih nesrečah. Svoj pisarno imajo v pritličju občinske stavbe v Šempetru.

Kako med seboj hitro in sinhronizirano delovati v primeru naravnih in drugih nesrečah, je zapisano v Načrtu aktiviranja in obveščanja, ki je obvezujoč dokument na občinski ravni. V njem je točno zapisan postopek hitrega ukrepanja ob točno določenem dogodku. V ta postopek so vključeni Center za obveščanje, Civilna zaščita in Prostovoljno gasilsko društvo Šempeter ter ostale enote z ozirom na dogodek in potrebe.

Civilna zaščita predstavlja tehnično in logistično podporo gasilcem in ostalim enotam. Ta je zajeta tako v tehnični opremljenosti in opremljenosti

Kako ukrepati ob nesreči?

Posameznik se mnogokrat znajde v situaciji, v kateri je očevidec ali soudeleženec v nesreči, vendar ne ve, kam naj pokliče, na katero službo se mora obrniti za pomoč (ali so to gasilci, policija, zdravstveni dom ...). Prav zato je bila uvedena enotna klicna številka **112** za obveščanje ob vseh vrstah nesreč. To je številka Regijskega centra za obveščanje, na katero udeleženec ali očevidec nesreče dežurnemu delavcu sporoči podatke o nesreči, ta pa naprej obvesti pristojne službe in organe. Pomembno je, da posameznik ob nesreči čim hitreje pokliče na **112** in dežurnemu jasno ter razločno navede čim več ključnih informacij o nesreči. Klicna številka **112** je pravi naslov tudi za primere v prometni nesreči.



Stanislav Črvič je za svoje dolgoletno in plemenito delo leta 2011 prejel najvišje možno priznanje, zlato plaketo, ki mu jo je podelil poveljnik Civilne zaščite Slovenije Miran Bogataj.

za reševanje iz vode, kot tudi v komunikacijski opremljenosti, opremljenosti za varovanje in v zalogi ter postavitvi šotorov. Vso to opremo hranijo na lokaciji izven mesta in jo tudi redno pregledujejo, vzdržujejo in dopolnjujejo. Redno vzdržujejo tudi občinska zaklonišča, ki so vedno pripravljena za vsakršno potrebo. Ker so njihovi člani pri delu vzpostavljeni velikim tveganjem, redno opravljajo zdravniške preglede in vsa potrebna preventivna cepljenja. Za svoje člane skrbijo in si pomagajo drug drugemu.



Danijel Mravlje, poveljnik Prostovoljnega gasilskega društva Šempeter poudarja, da pri dolgotrajnih intervencijah ne bi mogli brez pomoči svojih kolegov iz Civilne zaščite. »Le naše sodelovanje in tudi osebno razumevanje je garancija za naše doslej vedno uspešno delo.«

Bi želeli tudi sami sodelovati v sistemu Zaščite in reševanja in tako pomagati ljudem, ko se znajdejo v stiski? V takšnem primeru se javite na sedežu Civilne zaščite občine Šempeter-Vrtojba, kjer so vam na voljo vsako sredo med 16.00 in 18.00 uro. Pokličete lahko tudi na telefonsko številko 041 622 397 ali pišete na e-naslov civilna.zaschita@sempeter-vrtojba.si. Glede na vaše znanje in izkušnje boste skupaj našli najprimernejši način za vaš prispevek k zaščiti in pomoči pri reševanju. Delo v CZ je prostovoljno, se pa ob intervencijah materialne stroške in izgubo zaslužka za posamezni dan odsotnosti povrne.

Poveljnik CZ Stanislav Črvič je poudaril: "Več nas bo, lažje bomo s skupnimi močmi ublažili posledice potencialnih naravnih in drugih nesreč, čeprav vsi upamo, da do njih sploh ne pride. Vendar je žal največkrat tako, da pride do nesreče tam in takrat, ko to najmanj pričakujemo!"

Dora Levpušček

Civilna zaščita kot organizacija in njeni pripadniki opravljajo veliko poslanstvo. Ko so ostali občani v stiski v primeru naravnih in drugih nesreč, sami nesebično zapustijo svoje družine in domove in gredo na pomoč. Zato da v neobičajnih okoliščinah znamo pravilno ravnati, so potrebna usposabljanja in vaje za katera pripadniki civilne zaščite namenijo nekaj svojega prostega časa. Prav je, da se jim za njihovo požrtvovalnost zahvalimo.

Milan Turk

Veselimo se dosežkov vsakega udeleženca



Za učenje je vedno pravi čas, vrata LUNG-a pa so odprta vse leto. Tu vas čakajo prijazen nasmeš, informacije, nasveti, vzpodbude za izobraževanje in kakovostni programi.

Vsako leto nas obišče na tisoče zadovoljnih udeležencev, ki so z izobraževanjem na LUNG-u naredili korak bližje k svojemu cilju. Tudi letos smo marsikomu pomagali pri tem:

Marjana si je od nekdaj želela delati z otroki v vrtcu, a so jo starši prepričali, da se je vpisala v študij ekonomije. Zelo je vesela, da se je kasneje odločila za poklicni tečaj Predšolske vzgoje na LUNG-u, saj bo sedaj končno lahko opravljala delo, ki jo veseli.

Aljaž se je odločil, da upošteva nasvet, ki ga je dobil v svetovalnem središču ISIO in se vpiše na tečaj italijanščine, saj si bo na ta način najučinkoviteje izboljšal možnosti za zaposlitev v svoji stroki tako doma kot čez mejo.

Veseli smo tudi, da smo se uspešno prijavi na tri pomembne razpise, preko katerih bomo izvajali delavnice za brezposelne, zaposlenim z nižjo izobrazbo bomo lahko omogočili udeležbo na **brezplačnih tečajih** tujih jezikov,

računalništva, veščin komuniciranja ... Omogočili bomo tudi brezplačno, poglobljeno, strokovno in zaupno svetovanje v LUNG-ovem svetovalnem središču.

Vabljeni tudi v naše Središče za samostojno učenje – SSU, kjer se lahko udeležite brezplačnih delavnic uporabe računalnika, socialnih omrežij in pametnih telefonov.

Na LUNG-u se lahko sicer izobražujete od osnovne šole za odrasle (brezplačno), preko poklicnih in srednješolskih programov (predšolska vzgoja, ekonomski tehnik, trgovec, frizer) do online študija.

Pri nas se lahko na sproščen in zabaven način naučite novega jezika ter si tako povečate možnosti zaposlitve in izboljšate samozavest.

Izpopolnujete se lahko tudi v računalniških in računovodskih tečajih, tečajih knjigovodstva ali slepega tipkanja ter pridobite oz. potrdite različne NPK – nacionalne poklicne kvalifikacije.

Še več razlogov za obisk LUNG-a najdete na naši prenovljeni spletni strani www.lung.si.

Ekipa LUNG

Preverjanje dohodkov RED-EST za prejemnike italijanskih pokojnin

Vsako leto morajo prejemniki italijanskih pokojnin, ki prebivajo v tujini, italijanskemu zavodu za pokojninsko zavarovanje – (INPS) predložiti dokazila o svojih prihodkih za preteklo leto (RED-EST).

Upravičenci, ki prejemajo italijansko pokojnino, morajo predložiti naslednje dokumente:

- fotokopijo odrezka **slovenske pokojnine** za celo leto 2015, ki ga ZPIZ pošilja na dom (ali potrdilo, ki ga izdajajo območni uradi ZPIZ-a);
- fotokopijo mesečnega odrezka **vdovskega dodatka** (ali potrdilo ZPIZ-a);
- fotokopijo **odločbe davčne napovedi** za leto 2015 (davčni urad/FURS);
- fotokopijo **katastrskega dohodka** za leto 2015 (davčni urad/FURS);
- fotokopijo **obresti**, prejetih v letu 2015 (bančni ali poštni izpisek);
- fotokopijo veljavnega **osebnega dokumenta** (osebna izkaznica spredaj in zadaj);
- iste dokumente za moža oz. ženo, če so upokojenci poročeni.

Patronat ITAL-UIL bo od septembra 2016 izvajal svoje storitve, predvsem v zvezi z urejanjem dokumentacije za italijanske pokojnine, tudi v občini Šempeter-Vrtojba.

Svoj termin si lahko rezervirate preko telefonske številke 031 014 944 vsak delovnik od 9. do 15. ure in po dogovoru vas bomo obiskali na domu ali na drugem kraju, ki bi vam ustrežal.

Z vašim pooblastilom Patronat to opravi za Vas popolnoma brezplačno.

Aljaž Gluhar

Slovenci gojimo čebelarstvo tradicijo



Čebelarstvo je kmetijska dejavnost, ki ima na ozemlju naše države že dolgotrajno tradicijo. Zasluge za to imajo številni znani čebelarji – učitelji, duhovniki, mentorji, ki so svoje znanje s tega področja prenašali tako na druge kot tudi iz roda v rod oz. na mlajše generacije. Tako smo Slovenci v 18. stoletju dobili prvo čebelarstvo knjigo, ki jo je v nemščini napisal slovenski čebelar in učitelj čebelarstva na čebelarški šoli na Dunaju Anton Janša, v slovenščino pa jo je prevedel župnik Janez Goličnik. In ker je 20. maj rojstni dan Antona Janše, bo Republika Slovenija Organizaciji združenih narodov predlagala, naj ta dan razglasi za svetovni dan čebel.

V Sloveniji je čebelarstvo zelo dobro organizirano, saj gradi svoje temelje že pri najmlajših. Trdimo

lahko, da smo v primerjavi z drugimi čebelarstvi po svetu edinstveni. Že desetletja je pri nas znano mentorsko delo v čebelarstvih krožkih. Sprva so bili krožki, ki so delovali na osnovnih šolah po Sloveniji, v domeni društva ali kar posameznega čebelarja. Šlo je za številne čebelarstvo zanesenjake, ki so s svojo iznajdljivostjo prenašali znanje o čebelarstvu na mlade. Pozneje je Čebelarstvo zveza Slovenije krožke povezovala na letnih srečanjih mentorjev in državnih tekmovanjih mladih čebelarjev. Zadnje desetletje pa se je na tem področju zgodil velik premik. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je delo čebelarstvih krožkov uvrstilo v program Javne svetovalne službe v čebelarstvu. V tem obdobju sta nastala 40-urna učna načrta za čebelarstvo za nižjo in višjo stopnjo, po katerih od tedaj poučujejo mentorji. V okviru programa skušamo krožkom zagotoviti nekatere pripomočke za njihovo delovanje, med drugimi tudi učbenike z delovnimi zvezki.

Vsako leto se povečuje tako število čebelarstvih krožkov kot tudi število učencev in dijakov, ki so vključeni vanje. Na osnovnih in srednjih šolah zdaj deluje skupaj 163 krožkov, vanje pa je vključenih več kot 2300 otrok in mladostnikov. Lahko smo ponosni, da so brezplačni čebelarstvi

krožki, za delo katerih po večini skrbijo člani čebelarstvih društev, edinstven primer tudi v sistemu osnovnošolskega izobraževanja. Kot je zapisano v navodilih za uporabo učnega načrta za čebelarstvo krožke, mentorji opravljajo pomembno delo – otrokom in mladostnikom pomagajo razviti čebelarstvo znanje, spretnosti in vrednote. Omogoča jim stik z naravo, ustvarjalnost, razvijanje ročnih spretnosti, upoštevanje pravil vedenja pri čebelnjaku, itd.

Vemo, da vsi učenci in dijaki, ki so bili ali so vključeni v čebelarstvo krožke, ne bodo postali čebelarji. Pomembno je predvsem to, da mladim že zelo zgodaj posredujemo jasno sporočilo o pomembni vlogi čebel in čebelarstva v naravi. Otroci in mladostniki v čebelarstvih krožkih spoznavajo načine dejavnega varovanja in ohranjanja naravnega okolja ter medsebojno povezanost okolja in človekovih dejavnosti. Z delom v čebelarstvih krožkih skušamo tako oblikovati njihov pozitiven odnos do kulture čebelarstva, tradicije in ohranjanja okolja. Na vsakoletnih državnih tekmovanjih mladih čebelarjev, vključenih v čebelarstvo krožke, letošnje je že 39., je kljub vse bolj zahtevnim temam podeljenih vedno več zlatih priznanj. Torej, mladi vedo vedno več. Skupine najboljših uspešno zastopajo Slovenijo na mednarodnih tekmovanjih mladih čebelarjev. Nekateri nekdanji krožkarji so postali tudi uspešni čebelarji, ki si zdaj s čebelarstvom služijo svoj kruh.

Čebelarji vseskozi vlagamo veliko truda v ozaveščanje otrok in širše javnosti o pomenu čebel in čebelarstva. Naše dejavnosti podpirajo tudi številne druge organizacije, šole, občine in posamezniki. Vse to kaže, da se čedalje bolj znova vračamo k naravi in da z našim skupnim delom prispevamo k ohranjanju kolikor mogoče zdravega okolja.

Lidija Senič,
vodja Javne svetovalne službe v
čebelarstvu



SEPTEMBER

19. september 2016, 17.00

Plesni vrtec (od 3 do 6 let)

Mladinski center Vrtojba

Plesni studio Rebula

19. september 2016, 18.00

Otroški show (od 7 do 12 let)

Mladinski center Vrtojba

Plesni studio Rebula

20. september 2016, 10.00–17.00

Pametna mobilnost za gospodarsko uspešnost

Trg Ivana Roba, Šempeter pri Gorici

OMEGA consult, d. o. o.

20. september 2016, 17.00

Predstavitel naravne kozmetike s sivko

Vitalina - natura trgovina, Šempeter pri Gorici

Vitalina - natura trgovina

20. september 2016, 18.00

1. javna razprava glede izdelave

Celostne prometne strategije Občine

Šempeter-Vrtojba

Coroninijev dvorec, Šempeter pri Gorici

OMEGA consult, d. o. o. in Občina

Šempeter-Vrtojba

22. september 2016, 17.00

Hip-hop (od 6 do 12 let)

Mladinski center Vrtojba

Plesni studio Rebula

22. september 2016, 18.30

Kako naravno negovati lase, delavnica

Vitalina - natura trgovina, Šempeter pri Gorici

Vitalina - natura trgovina

23. september 2016, 19.00

Otvoritev razstavnega projekta Slavko Furlan – Pittur vagante (1952–2007)

in odprtje razstave umetnikovih del iz zrelega obdobja

Razstava bo odprta do 11. novembra.

Mestna galerija Nova Gorica

Kulturni dom Nova Gorica s partnerji

24. september 2016, 10.00

Turnir v malem nogometu

Športno dogajanje ob krajevnem

prazniku Šempetra pri Gorici

Športni park Šempeter

AKK Šempeter

24. september 2016, 10.00

Vodena predstavitev kolesarskega poligona

Športno dogajanje ob krajevnem

prazniku Šempetra pri Gorici

Športni park Šempeter

DEŠ Fleš

24. september 2016, 10.00

Predstavitel igrišča za škuljanje

Športno dogajanje ob krajevnem

prazniku Šempetra pri Gorici

Športni park Šempeter

Društvo VRŠE

24. september 2016, 20.00

Rudi Bučar, koncert ob krajevnem

prazniku Šempetra pri Gorici

Trg Ivana Roba

Krajevni odbor Šempeter

29. september 2016, 18.00

10 najbolj uporabnih 100 % eteričnih olj, ki predstavljajo domačo lekarno,

predstavitev

Vitalina - natura trgovina, Šempeter pri Gorici

Vitalina - natura trgovina

29. september 2016, 19.00

Zgodnja dela Slavka Furlana

Razstava v okviru projekta Slavko

Furlan – Pittur vagante (1952–2007) bo

na ogled do 11. novembra.

Coroninijev dvorec, Šempeter pri Gorici

Kulturni dom Nova Gorica s partnerji

Abonma je cenovno najbolj ugodna pot do gledališke predstave! Pri rednih abonmajih si lahko ogledate predstavo za 9 €, kar je samo polovica cene vstopnice v redni prodaji. Za vas smo pripravili različne abonmaje. Izberite gledališko doživetje, ki vam bo pisano na kožo.

■ Abonma PREMIERA in redni abonmaji SREDA, ČETRTEK, PETEK, SOBOTA

8 predstav naše hiše prinaša vznemirljivo gledališko doživetje

■ Abonma VELIKI ODER

7 predstav ob petkih na velikem odru prinaša "klasično" gledališko poetiko

■ Abonma MALI ODER

6 predstav ob sredah na malem odru prinaša drugačno, celo drzno odrsko izkušnjo – **posebno ugodna cena za dijake in študente**

■ Abonma NEDELJA POPOLDAN

4 duhovite predstave ob nedeljah ob 17.00 prinašajo smeh in sprostitve

■ Abonma KONTO

8 predstav, ki si jih izberete sami

Posebna UGODNOST – drugi ABONMA PO POLOVIČNI CENI za člane kluba SVET KNJIGE in posamezna društva (več na www.sng-ng.si).



SNG
NOVA GORICA

Blagajna (vpis abonmajev):
PON–PET: 10.00–12.00 in 15.00–18.00,
SOB: 10.00–13.00 ter
uro pred začetkom predstav
T 05 335 22 47, E blagajna@sng-ng.si

www.sng-ng.si

vzporedni
!AOTIΔS

Vpis abonmajev 2016/2017

od 29. avgusta
do 24. septembra 2016

OKTOBER

2. oktober 2016, 19.00

Začetni plesni tečaj za odrasle in mladino

Mladinski center Vrtojba
Plesni studio Rebula

4. oktober 2016, 16.00

Zumra Čoralić: Kjer je volja je tudi pot,
predavanje
Dnevni center ŠENT, Šempeter
Dnevni center ŠENT, Šempeter

8. oktober 2016, 9.30

Testiranje telesne zmogljivosti – hoja na 2 km
Igrišče pri OŠ Ivana Roba, Šempeter pri Gorici
Športno društvo Mark Šempeter in Zdravstveni dom Nova Gorica

13. oktober 2016, 18.00

Kako vpliva skodelica kave na naše počutje, delavnica
Vitalina - natura trgovina, Šempeter pri Gorici
Vitalina - natura trgovina

15. oktober 2016, 10.00

10 najbolj uporabljenih 100 % eteričnih olj, ki predstavljajo domačo lekarno, predstavitev
Vitalina - natura trgovina, Šempeter pri Gorici
Vitalina - natura trgovina

19. oktober 2016, 19.00

Sara Remžgar: Izgubljanja, predstavitev pesniške zbirke in pogovor z avtorico
Coroninijev dvorec, Šempeter pri Gorici
JSKD Nova Gorica in Kulturno umetniško društvo Šempeter

21. oktober 2016, 18.00

Vpliv stresa v vsakdanjem življenju na naše zdravje, predavanje
Vitalina - natura trgovina, Šempeter pri Gorici
Vitalina - natura trgovina

22. oktober 2016, 10.00

Veganstvo v vsakdanjem življenju in šport, predavanje
Vitalina - natura trgovina, Šempeter pri Gorici
Vitalina - natura trgovina

24. oktober 2016, 20.15

Simfonični orkester RTV Slovenija, Zbor Slovenske filharmonije, Danijel Brečelj - klavir, koncert za abonma in izven
Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica
Kulturni dom Nova Gorica

NOVEMBER

11. november 2016, 17.00

Martinovo dogajanje in Martinova furenga
Trg Ivana Roba, Šempeter pri Gorici
Turistično društvo Občine Šempeter-Vrtojba

12. november 2016, 9.00

24. mednarodna razstava psov CACIB Šempeter
Športni center HIT, Šempeter pri Gorici
Športni kinološki klub Vrtojba

13. november 2016, 9.00

25. mednarodna razstava psov CACIB Šempeter
Športni center HIT, Šempeter pri Gorici
Športni kinološki klub Vrtojba

16. november 2016, 19.00

Radivoj Pahor - Ob 110. obletnici smrti pesnika Simona Gregorčiča
Coroninijev dvorec, Šempeter pri Gorici
JSKD Nova Gorica in Kulturno umetniško društvo Šempeter

18. november 2016, 17.00

20. Pohod z lučkami - korak iz teme
Gasilski dom Šempeter pri Gorici
Športno društvo Mark Šempeter

20. november 2016, 9.00-14.00

21. srečanje s preteklostjo, mednarodno srečanje zbiralcev stare vojaške opreme in drugih starin
Športni center HIT, Šempeter pri Gorici
Društvo soška fronta

21. november 2016, 20.15

Dubrovka Tomšič Srebotnjak - klavir, koncert za abonma in izven
Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica
Kulturni dom Nova Gorica

DECEMBER

6. december 2016 ob 17.30 in 18.30

Tradicionalni prižig lučk
Šempeter pri Gorici in Vrtojba
Občina Šempeter-Vrtojba

12. december 2016, 20.15

I Virtuosi Italiani in Stefan Milenković - violina, koncert za abonma in izven
Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica
Kulturni dom Nova Gorica

16. december 2016, 20.15

Filmska voščilnica (Simfonični orkester Moša, Mladinski zbor Mavrica in Vokalna skupina Singgirls), koncert
Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica
Kulturni dom Nova Gorica

Glasilo Občine Šempeter-Vrtojba prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva v občini Šempeter-Vrtojba. Glasilo je vpisano v razvid medijev Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport RS pod zaporedno številko 1728.

Letnik VI, številka 3

Izdajatelj: OBČINA ŠEMPETER-VRTOJBA, Trg Ivana Roba 3a, 5290 Šempeter pri Gorici, zanjo župan Milan Turk

E-naslov: glasilo@sempeter-vrtojba.si

Odgovorna urednica: Lara Soban

Uredniški odbor: Lavra Fon, Sara Krošelj, Dora Levpušček, Tanja Peloz, Tomaž Petarin

Lektoriranje: Marjana Mlinarič

Oblikovanje: Blaž Erzetič

Tisk: Tiskarna Present, Ljubljana

Naklada: 2600 izvodov

Uredništvo si pridržuje pravico, da prispevke primerno priredi za tisk tako po obsegu kot po izrazu. Rokopisov ne vračamo. Prispevkov z nezakonito, žaljivo, zavajajočo, sporno ali moralno neprimerno vsebino ne bomo objavljali.

V Glasilu se proti plačilu v skladu s sprejetim cenikom objavljajo tudi oglasna sporočila pod pogoji navedenimi v ceniku.

Šempeter pri Gorici, september 2016

										AVTOR: GREGA RIHTAR	STROKOV- NJAK ZA ARABSKE JEZIKE	FRANCOSKI SLIKAR (AUGUSTE)	FINO ZMLETO ŽITO	OČE	UŽIVALKA MAMIL	SUMERSKA BOGINJA PLOD- NOSTI
										ITALIJAN- SKI MODNI KREATOR (GIORGIO)						
										NIKLJEV BRON						
										GLAVNO MESTO TURČIJE						
										NESTRU- PENA TROPŠKA KAČA, UDAV				KEYLOR NAVAS		
										RIMSKA DVOJKA TVORBA ZA RAZPLOD			NOVOZEL. PTICA NEKD. ANG. ATLET (SE- BASTIAN)	MISEL- NOST		
																INDIJSKA FILMSKA REŽI- SERKA (MIRA)
NEMŠKI VOZNIK FORMULE ENA, ČLAN MOŠTVA MERCEDES (NICO)	ITALIJAN- SKI SKLA- DATELJ VIVALDI	NAREČJE	RIBJA JAJČECA	PTICA UJEDA, SRŠENAR	SEVERNO- IRSKI FILMSKI IGRALEC NEESON (SCHIND- LERJEV SEZNAM)	MLADIN- SKA PISA- TELJICA FATUR	HČERIN MOŽ MESTO V DOLINI IDRIČJE			OSEBA IZ BIBLIJE, JUDOV SIN						
RADIJSKI ODDAJNIK									RDEČE- RJAV ŽELEZOV OKSID	OGNJENIK NA SICILIJ NEMŠKI SLIKAR RICHTER						
POLDRAG KAMEN Z BELIMI IN ČRNIMI PROGAMI					NEKDANJI ŠVEDSKI TENISKI IGRALEC (STEFAN)						GORSKI REŠEVALNI ČOLN BARVILO KANA					
PTIČJA SAMICA					ROMUNSKI DŽIP IZDELO- VALEC OPANK				DELAVEC V PROIZ- VODNJI JEKLA							
ŽIVAHEN ŠPANSKI LJUDSKI PLES						IRIDIJ ŠVEDSKA FILMSKA IGRALKA (BIBI)			IND. VODNI BIVOL AMERIŠKA PEVKA (EARTHA)			MEJNA REKA MED POLJSKO IN NEMČIJO	ORGANSKO VEČANJE			
REKA V JUŽNEM PERIJU				VZKLIK PRI BIKO- BORBAH	VOZILO ZA ODVAŽA- NJE AVTO- MOBILOV				EGIPČAN. BOGINJA NEBA IGRALKA SALDANA							
GRAFIK IN SLIKAR DEBENJAK					RAZČLE- NJEVANJE GRŠKA POKRAJINA ARGOLIDA						RUSJANOVO LETALO					
NAJVEČJI OTOK V BALTSKEM MORJU						ZAREZA ZA DNO PRI SODU VEŠOLJSKO PLOVILO					RASTLINA VINSKE TRTE					
PREMIČNO NAMEŠČEN PREČNI DROG NA SPREDNJEM ALI ZAD- NJEM DELU VOZA	NA TERENU OZNAČEN POTEK CESTE	HRVAŠKA PEVKA (KSENLIJA) DEVETI JUD. MESEC						SMUČAR LIGETY MADŽAR- SKO PIHALO			FLAMSKO IME BEL- GLUSKEGA MESTA ATH					
ESTONSKI OPERNI PEVEC (GEORG)				ČLOVEK, KI GARA EGIPTOV- SKI BOMBAŽ					Ime in priimek Naslov Telefon							
POKRA- JINA V ZAHODNI SLOVENIJI																
NEKDANJI FRAN- COSKI POLITIK (PIERRE)					UDAREC S SEKIRO											
JAPONSKI FIZIK (LEO)					TV VODI- TELJICA ŠIRCA ROŠ											
KAR NAMESE VETER					IZVIRNI KRAK TAJSKE REKE MENAM											

POMOČ: ČAKAN-madžarsko pihalo, GOTLAND-največji otok v Baltskem morju, HATOR-egipčanska boginja neba, REOTAN-nikljev bron, SIVAN-deveti judovski mesec

Rešeno križanko s potrebnimi podatki nam do 2. novembra 2016 pošljite na:
Občina Šempeter-Vrtojba, Trg Ivana Roba 3a, 5290 Šempeter pri Gorici, s
pripisom Nagradna križanka.

1. nagrada: masaža z vročimi kamni
2. nagada: pedikura
3. nagrada: manikura

Za več informacij si lahko ogledate pravila
Nagradne križanke na naši spletni strani
www.sempeter-vrtojba.si

Pokrovitelj nagradne
križanke



Jana Mermolja s.p.
Umetnost zdravja in lepote
Vrtojbenska 12, Šempeter